

 Uniwersytet
Wrocławski

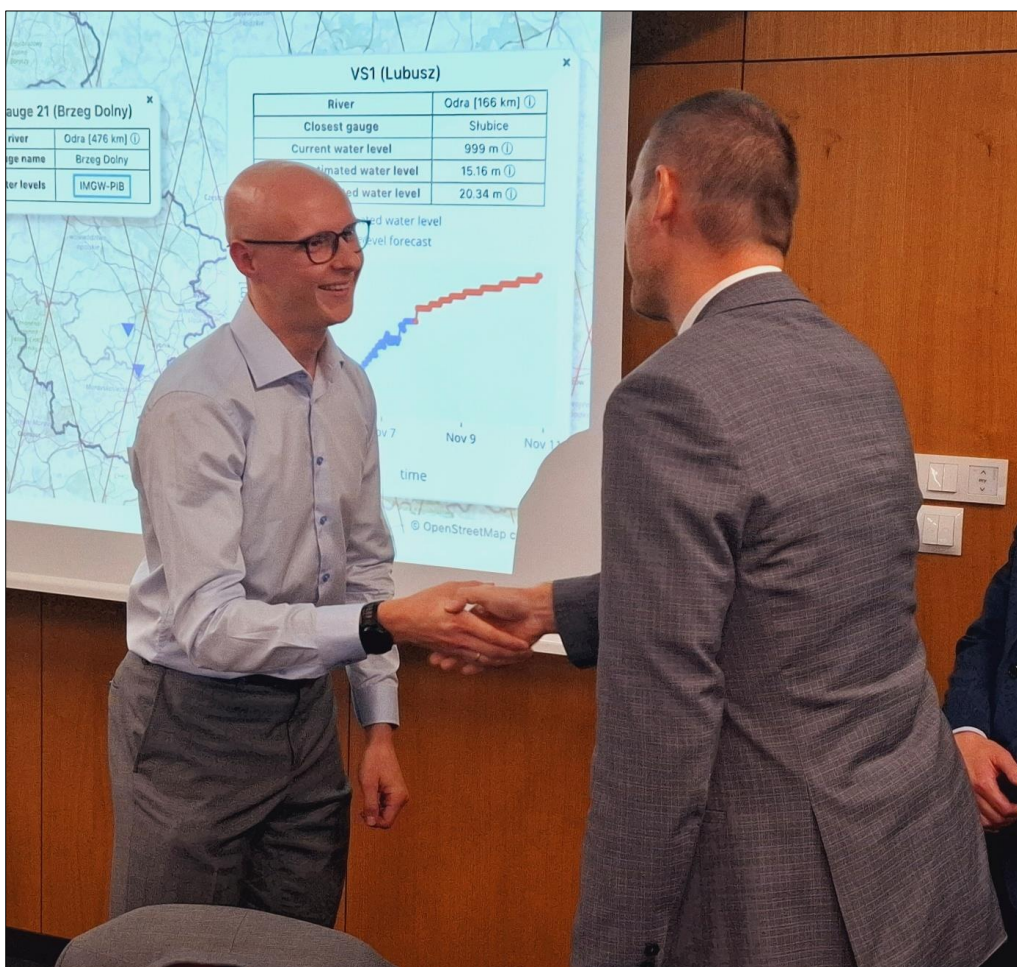
Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego

Nr 11 (127)
Listopad 2024

Sprawy Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego

Stopnie i tytuły

Dnia 11 października 2024 o godz. 15:30 w sali Rady Wydziału Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Michała Halickiego** pt. „Wyznaczanie i prognozowanie stanów wody w rzekach na wirtualnych stacjach satelitów altimetrycznych”. Promotorem pracy był prof. dr hab. **Tomasz Niedzielski** z Zakładu Geoinformatyki i Kartografii UWR. Rozprawę doktorską recenzowali: dr hab. Marek Ewertowski, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Michał Habel, prof. UKW (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) oraz prof. dr hab. Witold Rohm (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu). Z przyjemnością informujemy, że obrona zakończyła się sukcesem. Komisja doktorska wysoko oceniła rozprawę oraz obronę i zgłosiła wniosek do Rady Dyscyplin Nauk o Ziemi i Środowisku i Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna o nadanie mgr **Michałowi Halickiemu** stopnia doktora, ponadto jednogłośnie zawnioskowała o wyróżnienie rozprawy. 25 października 2024 Rada Dyscyplin Naukowych nadała Michałowi Halickiemu stopień doktora w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku, wyróżniając rozprawę doktorską. Badania zostały zrealizowane w ramach projektu badawczego w programie Sonata BIS Narodowego Centrum Nauki. Część wyników została wykorzystana w praktyce poprzez implementację autorskiej metody w globalnej bazie danych satelitarnych.

Gratulacje po udanej obronie składa promotor prof. Tomasz Niedzielski (fot. W. Spallek).

Michał Halicki prezentuje tezy swojego doktoratu.

Dolnośląski Festiwal Nauki

Z powodu powodzi harmonogram wydarzeń w ramach XXVII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki w Instytucie Geografii i Rozwoju Regionalnego został zmieniony. 16 września udało się jeszcze przeprowadzić wykład połączony z konkursem pt. „Pogoda na SMOG, czyli o tym kiedy i dlaczego jakość powietrza jest zła”. Wydarzenia zaplanowane na kolejne dni zostały zaś przeniesione na późniejsze terminy. 27 września odbyła się wystawa „Eugeniusz Romer – wybitny polski geograf i kartograf” oraz warsztaty „Zaprojektuj miasto”. Przez cały październik w różnych dniach i godzinach, ze względu na trwający rok akademicki, realizowane były:

zajęcia warsztatowe:

- Czysta energia,
- GIS w pomiarach jakości powietrza,
- Po czym deptamy, czyli co to jest gleba,
- Pogoda a jakość powietrza,
- Zjawiska pogodowe w Twojej filizance,

pokazy:

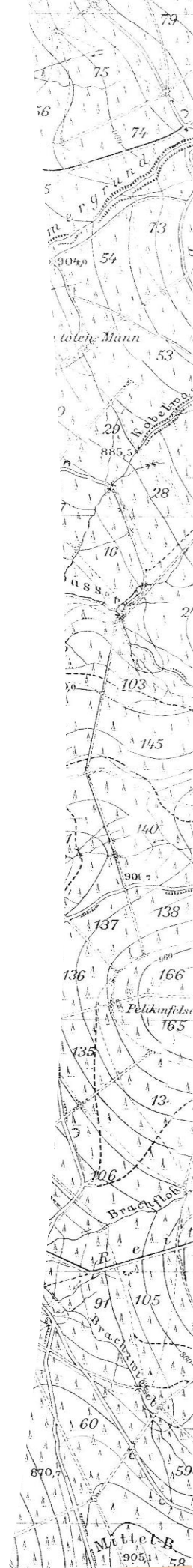
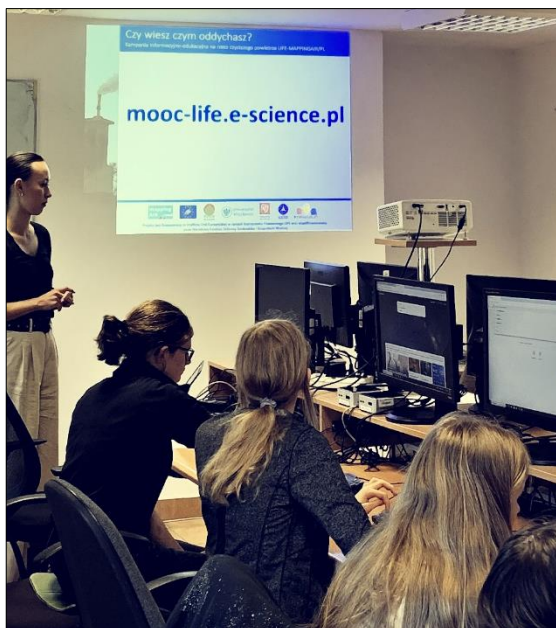
- Makarony i jajka sadzone czyli sekrety jaskiń,
- Obserwując burze, jak pozostać bezpiecznym?,
- Tak obserwujemy pogodę,

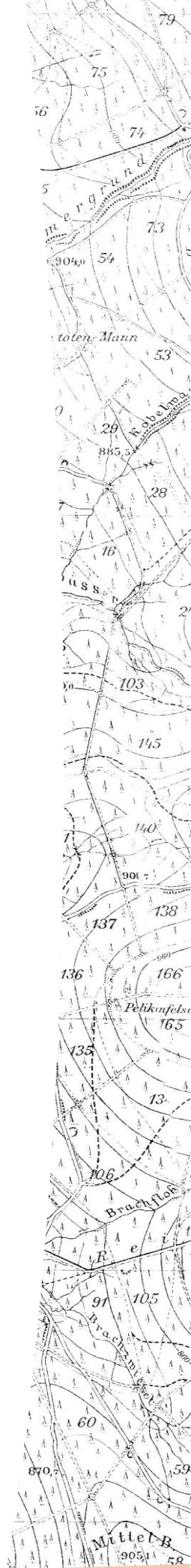
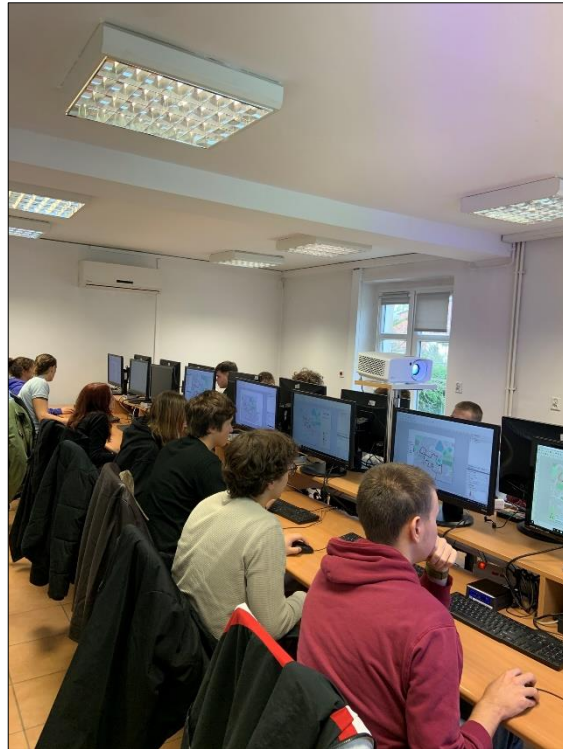
oraz wykłady:

- Czy zje nas smog,
- Komin - morderca,
- Kopciuchy i kominki - co na to uchwała antysmogowa?
- Jakość powietrza we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku.

Pomimo starań nie udało się znaleźć dogodnych terminów dla wszystkich zainteresowanych szkół. Zajęcia organizowane w Instytucie Geografii i Rozwoju Regionalnego zgromadziły jednak **1095 osób**, głównie z **Wrocławia**, ale też z **Bielawy, Leszna i Zgorzelca**. W organizację tegorocznej edycji DFN zaangażowanych było 20 osób z Zakładów: Geografii Fizycznej (**Bartosz Korabiewski, Jerzy Raczyk, Krzysztof Rękas**), Geoinformatyki i Kartografii (**Dorota Borowicz, Łukasz Kasprzak, Waldemar Spallek**), Klimatologii i Ochrony Atmosfery (**Daria Babś, Marek Błaś, Renata Dembek, Michał Dudek, Magdalena Korzystka-Muskata, Marek Kowalczyk, Joanna Kubicka, Sandra Nguyen Van, Hanna Ojrzyńska, Piotr Ropuszyński, Tymoteusz Sawiński, Szymon Tomczyk**) i Zagospodarowania Przestrzennego (**Sławomir Czerwiński, Anna Grochowska**) oraz 3 studentów: **Kamil Belczącki, Paulina Brykarz i Magdalena Woźniak**. Dziękuję Wszystkim zaangażowanym za Wasz trud, zdyscyplinowanie, energię i dobre chęci! Hanna Ojrzyńska

W dniach 4–8 listopada w Karpaczu, odbyła się międzynarodowa szkoła hydrologii polarnej (School of Polar Hydrology) zorganizowana w ramach programu HarSval (<https://harsval.eu/>). Program szkoły obejmował aspekty hydrochemiczne, modelowanie hydrologiczne i teledetekcję zlewni polarnych na Svalbardzie. W przygotowaniu warsztatów uczestniczyli prof. Krzysztof Migąła i **mgr inż. Piotr Modzel** (ZKiOA), **dr Łukasz Stachnik** (ZGF) oraz **mgr Iwo Wieczorek** i **mgr Aleksandra Wołoszyn** (ZGeom). W warsztatach brali udział pracownicy naukowcy, doktoranci oraz studenci z ośrodków naukowych z Polski oraz z Norwegii. Udział w warsztatach wzięła również nasza studentka **Helena Pielas** (oprac. A. Wołoszyn).

Rozpoczęcie warsztatów wykładem Jonathana Hawkingsa w Centrum Badań Regionów Zimnych im. Alfreda Jahna.

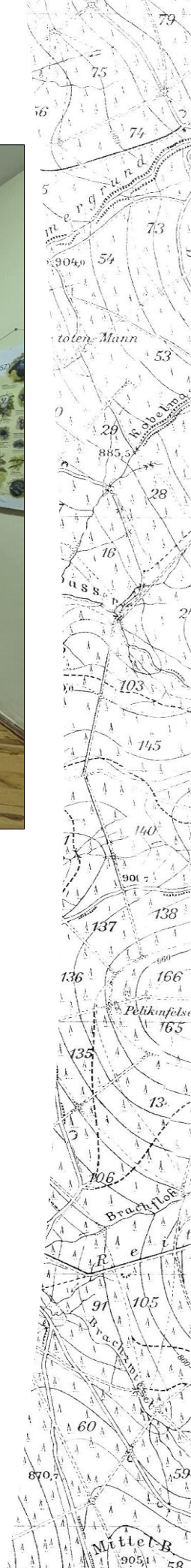
Malowniczo położone Centrum Edukacji Ekologicznej Karkonoskiego Parku Narodowego w Karpaczu, gdzie miały miejsce Warsztaty

Sesja kameralna odnośnie zarządzania bazami danych.

Wykorzystanie zróżnicowanych metod badawczych do mierzenia wartości chemicznych i fizycznych rzeki Wrzosówka na odcinku w Cieplicach Śląskich-Zdrój

Publikacje

Grupa naukowców z Zakładu Geomorfologii (**Filip Duszyński, Andrzej Kacprzak, Kacper Jancewicz, Marek Kasprzak, Wioleta Porębna**) oraz Zakładu Geoinformatyki i Kartografii (**Aleksandra Michniewicz**) wraz z przedstawicielami innych jednostek badawczych opublikowali artykuł w czasopiśmie *Catena* (IF 5.4, 140 pkt. MNiSW) pt. „Structure-controlled and dissolution-facilitated? Towards a more complex understanding of the genesis and environmental controls of sandstone ruiniform relief, Stołowe Mountains tableland, SW Poland”. Wyniki badań wyjaśniają w sposób kompleksowy procesy prowadzące do powstania skalnych miast na obszarach piaskowcowych.

Catena 246 (2024) 108462

Contents lists available at ScienceDirect

Catena

journal homepage: www.elsevier.com/locate/catena

Structure-controlled and dissolution-facilitated? Towards a more complex understanding of the genesis and environmental controls of sandstone ruiniform relief, Stołowe Mountains tableland, SW Poland

Filip Duszyński^{a,*}, Andrzej Kacprzak^a, Wojciech Bartz^b, Kacper Jancewicz^a, Anna Potysz^b, Marek Kasprzak^{a,c}, Wioleta Porębna^a, Aleksandra Michniewicz^a, Barbara Woronko^d, Jerzy Raczyk^a, Francesco Sauro^{e,f}

^a University of Wrocław, Institute of Geography and Regional Development, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław, Poland

^b University of Wrocław, Institute of Geological Sciences, pl. M. Borna 9, 50-204 Wrocław, Poland

^c University of Oulu, Faculty of Science, P.O. Box 8000, FI-90014 Oulu, Finland

^d University of Warsaw, Faculty of Geology, ul. Żwirki i Wigury 93, 02-089 Warszawa, Poland

^e University of Padova, Department of Geosciences, via Giovanni Gradeno, 6, 35131 Padova, Italy

^f La Venta Esplorazioni Geografiche AFS, via Primo Tron 35/F, 31100 Treviso, Italy

ARTICLE INFO

Keywords:
Ruiniform relief
Rock city
Tableland
Sandstone
Arenization
Landform evolution

ABSTRACT

Despite recent major advances, complex factors contributing to the development of sandstone ruiniform relief still require recognition, particularly with respect to environmental controls and the character of the weathering processes responsible for the formation of corridors. The discovery of a small cave and roofed slots in one of ruiniform terrains in the Stołowe Mountains tableland, SW Poland – with active weathering and erosional processes – allowed us to tackle the problem. Our study confirmed earlier claims that the formation of corridors might lead through the speleogenesis. We showed that the process is geologically- and environmentally-controlled and is facilitated by cement dissolution. Thick sandstone beds of subhorizontal alignment, well-developed vertical jointing, high porosity and coarse grain size account for preferential groundwater drainage and the susceptibility to erosional removal of mass. The dominance of quartz and kaolinite in mineral composition, together with the present-day temperate climate and the dense vegetation cover, result in the development of permeable and very acidic soils upon the plateau surface. Such soils support efficient rainwater percolation, produce acidic solutions and create room for fungi dominance among soil microorganisms. The development of corridors of ruiniform relief is associated with structure-controlled topographic lows upon the plateau surface, which act as sinks. There, the throughput of acidic solutions, enriched with microorganisms, is the highest and over prolonged period of time causes dissolution of clay and quartz cement. Since its content is small, the dissolution results in the reduction of rock cohesion and the susceptibility to grain-by-grain detachment. Yet, dissolution is only a facilitator, with various mechanical processes (frost weathering, wetting-weakening, dilation) earlier recognized taking part in sandstone deterioration and upward propagation of voids, until the emergence of an unroofed corridor. The remaining bedrock compartments – hardened by protective surface crust – are also subject to dissolution, but at slower pace.

W wydawnictwie Rutledge (Taylor & Francis Group) ukazała się książka, w której współautorką jednego z rozdziałów jest **dr Małgorzata Leśniak-Johann**: Drozdowska M., Leśniak Johann M., Pihur K., Best practices in sustainability communication and reporting among the world's largest companies in the realm of Industry 5.0 (in) E. Jędrych, A. Rzepka, Organizational Development, Innovation, and Economy 5.0, Routledge, New York, pp. 171–183.

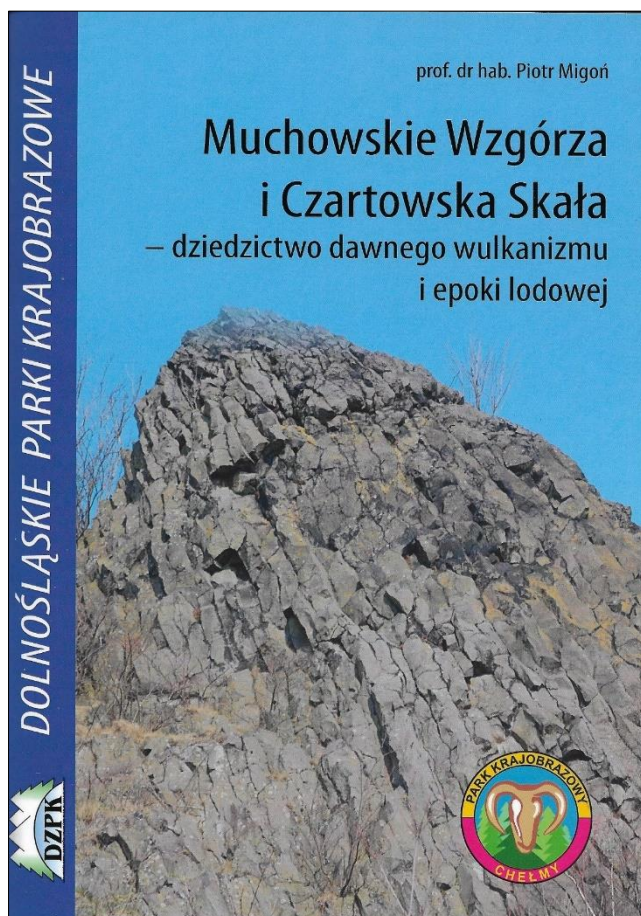
Chapter

Best practices in sustainability communication and reporting among the world's largest companies in the realm of Industry 5.0

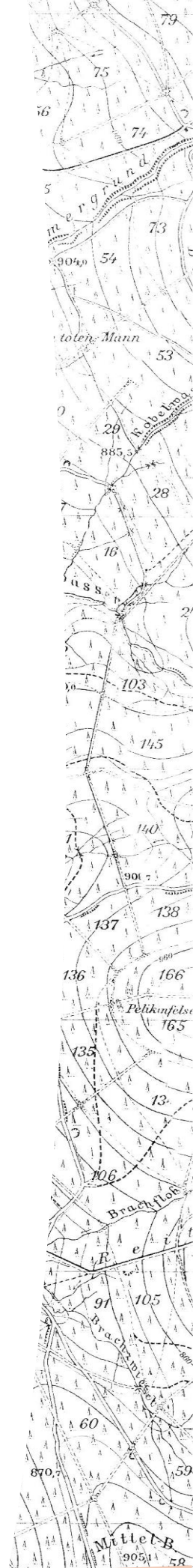
By *Marta Drozdowska, Małgorzata Leśniak-Johann, Kamila Pihur*

Book [Organizational Development, Innovation, and Economy 5.0](#)

Edition	1st Edition
First Published	2024
Imprint	Routledge
Pages	13
eBook ISBN	9781003502272

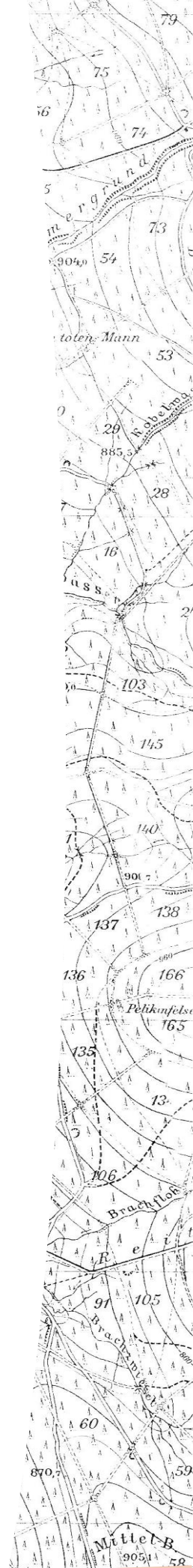
W ramach działalności wydawniczej prowadzonej przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych ukazała się popularnonaukowa publikacja autorstwa **prof. Piotra Migonia** pt. „Muchowskie Wzgórza i Czartowska Skała – dziedzictwo dawnego wulkanizmu i epoki lodowej”. Książka ma 40 stron i zawiera opis trasy prowadzącej z Muchowa na Czartowską Skałę na Pogórzu Kaczawskim, z opisem 12 punktów ilustrujących różne aspekty tytułowego wulkanizmu, peryglacialnego przemodelowania stoków zbudowanych ze skał wulkanicznych, obecności lądolodu na Pogórzu Kaczawskim i dziedzictwa kulturowego widocznego w krajobrazie. Część tekstowa jest ilustrowana ponad 50 fotografiami i rysunkami.

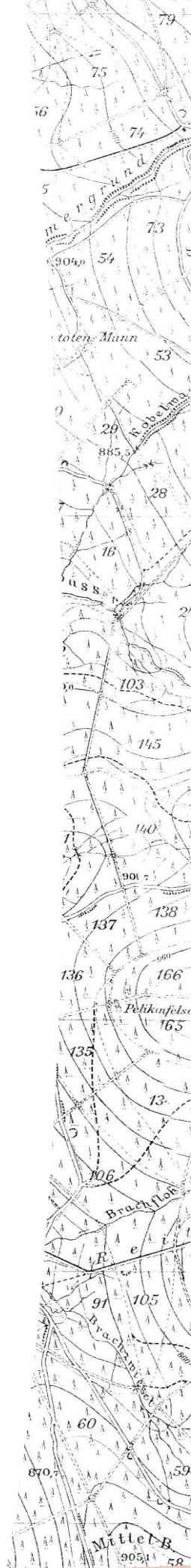

Sprawy Zakładowe

Zakład Geografii Fizycznej

W dniach 23–24 października pracownicy ZGF poprowadzili warsztaty terenowe w ramach kolejnej, XXVII edycji Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. Było to drugie podejście do cyklicznego projektu. Wrześniowe terminy zajęć dla młodzieży z powodu zagrożenia powodziowego zostały odwołane. Jak zwykle młodzież jak i nasi pracownicy skorzystali z gościny Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery i jego świetnego zaplecza. Tym razem obyło się bez przeszkód i w warunkach słonecznej pogody **dr Bartosz Korabiewski**, **dr Jerzy Raczyk** oraz **mgr Krzysztof Rękas** przeprowadzili zajęcia pt.: „Po czym depczemy, czyli co to jest gleba?”. Młodzież ze szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych jak zwykle wykazała duże zainteresowanie oraz zaangażowanie.

W dniach 09–11.10.2024 r. **dr Jerzy Raczyk** uczestniczył w szkoleniu „Seminarium Analityczne – Zakopane 2024” organizowanym przez firmę MS Spektrum z Warszawy. Seminarium dotyczyło zastosowań najnowszych technik analitycznych w analizie gleb, wody, skał i szaty roślinnej. Omówione zostało także zastosowanie narzędzi statystycznych w opracowaniu uzyskanych wyników oraz szacowania dolnej granicy oznaczalności w spektroskopii atomowej w technikach AAS i ICP.

Wykład prof. Przemysława Niedzielskiego dotyczącego reprezentatywności w analizie chemicznej pt. „Czy smoki potrafią latać?”.

Widok na Giewont ze stoków Gubałówki.

Dnia 10.10.2024 r. dzieci z grupy starszej z Przedszkola "Słoneczko" w Trzebnicy miały możliwość poczuć się jak prawdziwi naukowcy. Podczas zajęć terenowych poprowadzonych przez pracowników Zakładu Geografii Fizycznej (dr Marcina Krawczyk i dr Michał Łopuch) przedszkolaki poznawały tajniki badania gleby. Dowiedziały się jak powstaje gleba oraz jak wygląda jej badanie. Dzieci miały możliwość pobrać próbkę gleby używając do tego próbnika glebowego. Sprawdziły czy gleba jest żyzna badając jej pH i zawartość węgla wapnia. Oczywiście wszystko odbywało się z zachowaniem zasad BHP - kaski i kamizelki to podstawa. Jako nagrodę dzieci przygotowały wspaniałe album z laurkami. Zdjęcia dostępne pod linkiem [TUTAK \(klik\)](#).

Laurka przygotowana przez dzielnych przedszkolaków z Trzebnicy.

Dr Marcin Krawczyk (po lewej) i dr Michał Łopuch (po prawej) w trakcie prowadzenia zajęć.

Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki

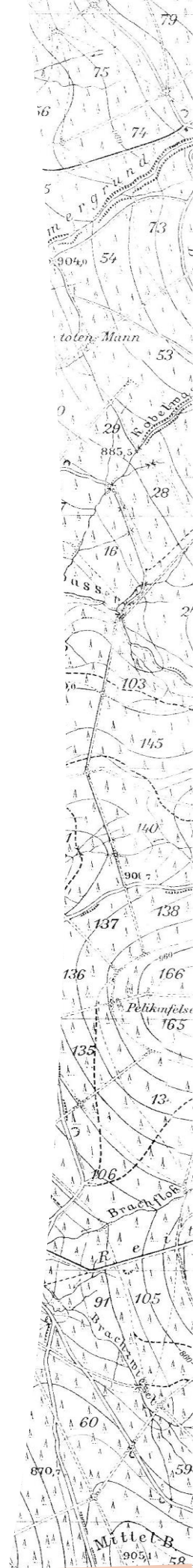
Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki

W dniu 9 listopada 2024 roku **dr Janusz Łach** na zaproszenie Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Porąbki Jana Kosa przeprowadził prelekcję dotyczącą regionalizmu Podbeskidzia. Prelekcja była częścią obchodów jubileuszu 25-lecia Towarzystwa Przyjaciół Porąbki oraz XIX Zjazdu Towarzystw Regionalnych powiatu bielskiego. W wydarzeniu wzięły udział władze powiatowe – Starosta Bielski Andrzej Płonka, władze gminny Porąbka – Paweł Zemanek, posłanka na Sejm RP Małgorzata Pępek, delegacje 14 towarzystw regionalnych. Organizatorem obchodów był Jan Kos wieloletni prezes Towarzystwa Przyjaciół Porąbki, który wraz z Zbigniewem Targoszem zadbał o kulturowy (występy zespołów folklorystycznych „Porąbczanie” oraz „Dudoski”) i naukowy charakter spotkania. Porąbka wieś o bogatych tradycjach kulturowych położona jest w dolinie rzeki Soły, w Beskidzie Małym, w powiecie bielskim województwa śląskiego, zaprasza do jej poznania...

Z prawej Starosta Bielski Andrzej Płonka, pani poseł RP Małgorzata Pępek oraz wójt gminy Porąbka Paweł Zemanek.

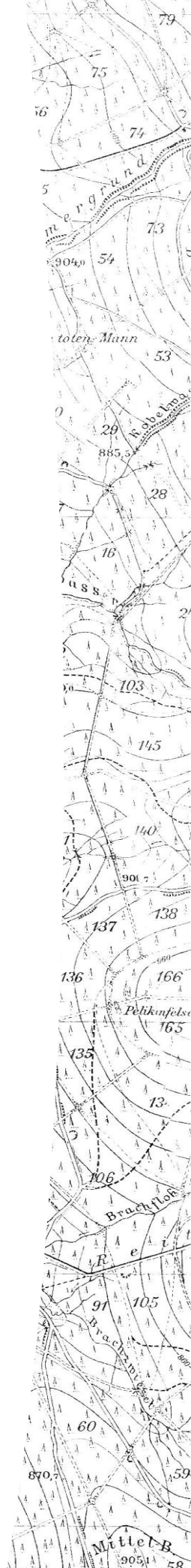

Prezes TPP Jan Kos (od lewej) oraz Zbigniew Targosz.

Występ zespołu regionalnego „Dudoski”.

Zakład Geografii Społeczno-Ekonomicznej

W dniu 18 października z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu **dr Dominik Sikorski** z ZGSE wraz z **dr. Wojciechem Jurkowskim** z ZZP i **dr. Krzysztofem Parzóchem** z ZGeom, poprowadzili quiz dotyczący rozpoznawania typów krajobrazów przyrodniczych i kulturowych w Polsce. Quiz został zorganizowany w ramach działań Pracowni Badań Krajobrazu, przy współpracy z **dr hab. Agnieszką Latochę-Wites**, prof. UWr.

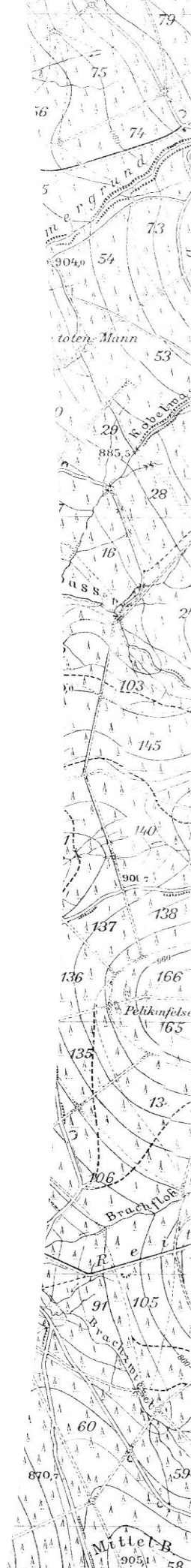

W dniu 22 października 2024 r. **dr inż. Piotr Kryczka** uczestniczył w Seminarium Stowarzyszenia Urbanistów ZOIU „Problemy planistyczne – JESIEŃ 2024”, w ramach którego wygłosił referat we współautorstwie z dr hab. inż. arch. Magdaleną Belof, pt. "Od faktury do faktury? Realia rynku pracy urbanistów w dobie outsourcingu usług planistycznych". W prezentacji poruszono wątki dotyczące kondycji sprywatyzowanego zawodu urbanisty oraz jego umiejscowienia w lokalnym procesie planowania przestrzennego.

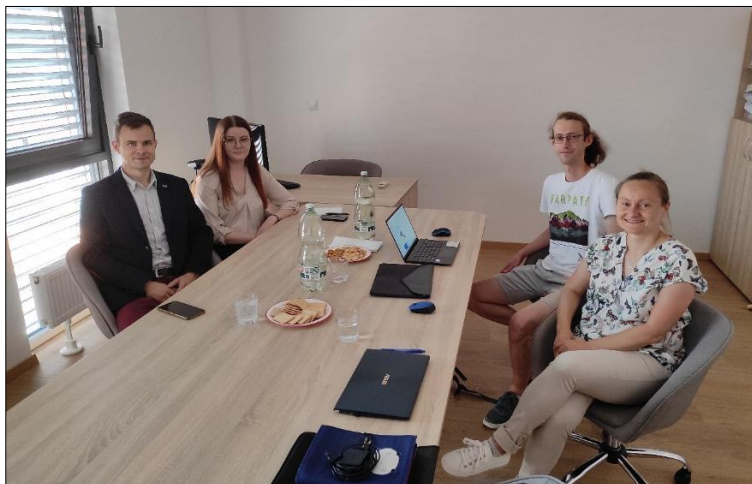

Zakład Geoinformatyki i Kartografii

W dniach 30 maja 2024 — 5 czerwca 2024 **mgr Grzegorz Walusiak** i **dr inż. Matylda Witek** odbyli wizytę naukową na Uniwersytecie Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach. Gościli nas pracownicy Instytutu Geografii Wydziału Nauk Przyrodniczych, specjaliści w dziedzinie GIS, w szczególności pozyskiwania i przetwarzania danych remote sensing. W trakcie wyjazdu odbyły się warsztaty dydaktyczno-

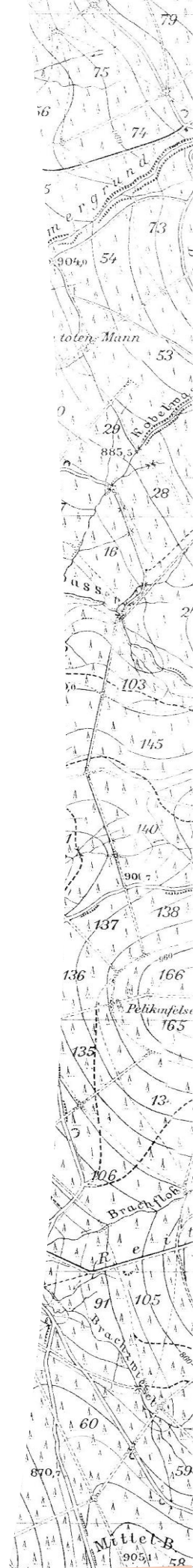
naukowe, podczas których wymieniono doświadczenia w zakresie przetwarzania danych z lotniczego skanowania laserowego, korekcji intensywności danych LiDAR oraz klasyfikacji chmur punktów. Wypracowano również zarys artykułu, który będzie dotyczyć wyznaczania linii brzegowej rzek przy użyciu danych LiDAR pozyskanych za pomocą bezałogowych statków powietrznych. Wyjazd był sfinansowany w ramach programu Erasmus+.

Praca nad wspólnym artykułem w słowacko-polskim zespole. Od lewej: doc. Mgr. Michal Gallay, PhD.; Mgr. Michaela Nováková, PhD.; mgr Grzegorz Walusiak; dr inż. Matylda Witek. Zdjęcie zrobione przez doc. RNDr. Ján Kaňuka, PhD. – głównego specjalistę w zakresie danych LiDAR.

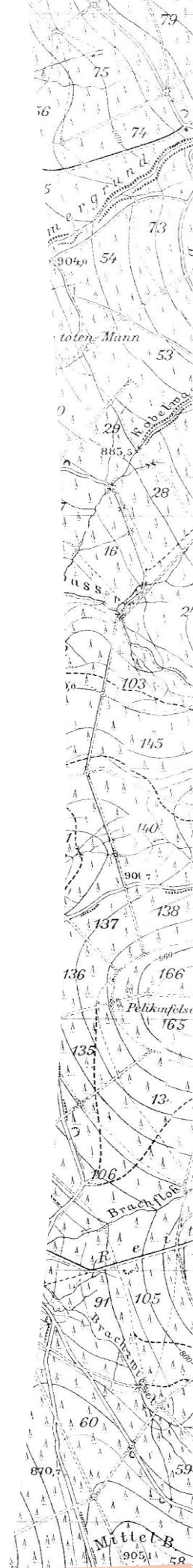
Katedra św. Elżbiety w Koszycach.

Jakabov palác w Koszycach.

W połowie września 2024 Dolny Śląsk nawiedziło katastrofalne wezbranie będące efektem Niżu Genueńskiego. Najdotkliwiej skutki powodzi odczuli mieszkańcy m.in. ziemi kłodzkiej, Jeleniej Góry i okolic, Głuchołaz, Nysy, czy Lewina Brzeskiego. Tak ekstremalne zjawisko, mimo swoich dramatycznych konsekwencji społecznych i przyrodniczych, jest dla geografów ogromnym wyzwaniem. Stwarza możliwości obserwacji niecodziennych zjawisk przyrodniczych oraz pozyskiwania wyjątkowych danych środowiskowych, które mogą w przyszłości pomóc w ocenie i zapobieganiu tak katastrofalnym skutkom wezbrań. Pracownicy i doktoranci ZGK, związani z Laboratorium Bezzałogo-

wych Lotniczych Obserwacji Ziemi, bezpośrednio po wezbraniu podjęli działania mające na celu dokumentowanie skutków powodzi na ziemi kłodzkiej. Czteroosobowy zespół w składzie: **dr Aleksandra Michniewicz**, **dr Joanna Remisz**, **mgr Grzegorz Walusiak** i **dr inż. Matylda Witek**, w zmiennych konfiguracjach, odbył do tej pory kilkanaście wyjazdów na tereny dotknięte powodzią, kartując z powietrza dolinę Białej Łądeckiej (na odcinku ujście – Stary Gierałtów), dolinę Wilczki w górnej części Wilkanowa, okolice przerwanej tamy w Stroniu Śląskim na rzece Morawce wraz z korytem rzeki do Starej Morawy, fragment koryta Ścinawki w Gorzuchowie oraz koryto Nysy Kłodzkiej od Gorzanowa do Ławicy. Łącznie skartowano do tej pory około 50 km koryt dotknięci powodzią. Wykonano także kilkanaście lotów z głowicą LiDAR, pozyskując unikatowe dane wysokościowe. Planowane są dalsze prace terenowe na ziemi kłodzkiej oraz w dolinie Bobru poniżej zapory w Pilichowicach. W trakcie prac terenowych spotkaliśmy się z niezwykle i zaskakującą życzliwością wśród osób dotkniętych tą tragedią. Potraktowano nas, jak przedstawiciele służb, wojska, czy wolontariuszy, wykonujących ciężką fizyczną pracę, proponując posiłek i dziękując za nasz wkład na rzecz poprawy sytuacji w tym terenie. Zostaliśmy także poproszeni o jak najdokładniejsze dokumentowanie zaistniałych szkód przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łądeckiej oraz mieszkańców, aby możliwe było oszacowanie poniesionych podczas powodzi strat. Oczywiście nie odmówiliśmy i staramy się pomagać, służąc naszym sprzętem i doświadczeniem terenowym. Obszerną relację z prac terenowych znaleźć można na [facebooku ZGK](#).

Zniszczona zapora na Morawce w Stroniu Śląskim. Widok od strony wody górnej.

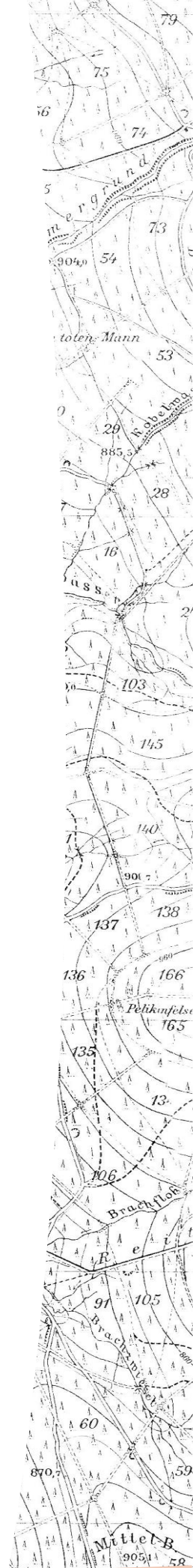

Uszkodzona część ziemna zapory. Odsłonięte lite skały, na których posadowiono obiekt.

Kaplica św. Onufrego w Stroniu Śląskim zniszczona przez falę powodziową.

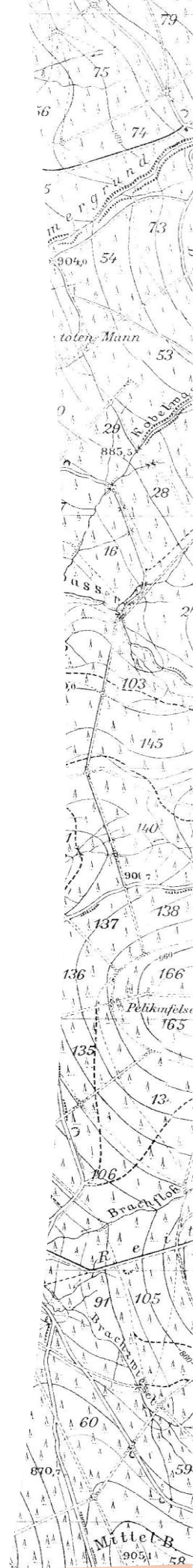

Uszkodzona droga w Krosnowicach. Koryto Białej Łądeckiej znajduje się około 250 m na lewo od drogi.

Potężny kamieniec usypany przez Białą Łądecką. W korycie widoczny wrak samochodu porwanego przez wody powodziowe.

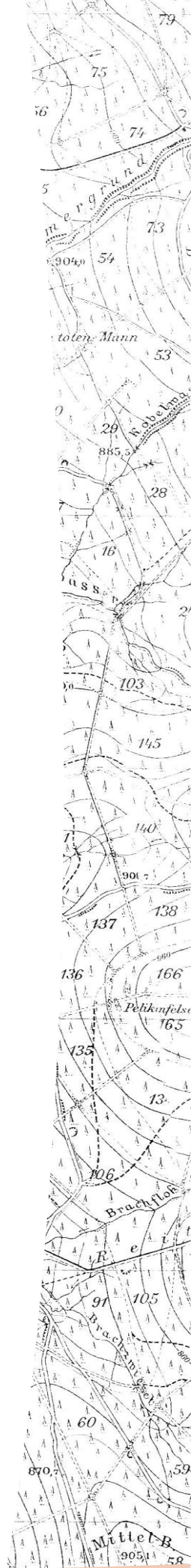

Biała Łądecka w Odrzychowicach Kłodzkich. Widoczne formy akumulacyjne pozostałe po przejściu fali wezbraniowej.

Zniszczony most w Łądku-Zdroju.

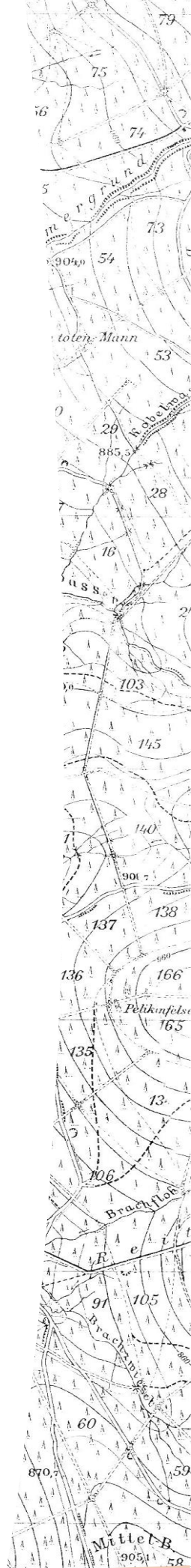

Formy powodziowe w rejonie ujścia Białej Łądeckiej do Nysy Kłodzkiej (Pilcz).

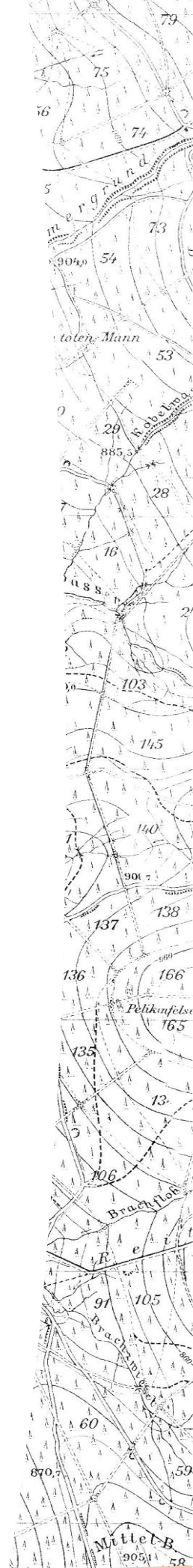
Na głównej stronie Uniwersytetu Wrocławskiego dwukrotnie zostały publikowane informacje na temat działań naukowców z ZGK w związku z katastrofalną powodzią z września 2024. Na prośbę Pani Rzecznik Prasowej UWr oraz Działu Promocji, dr inż. **Matylda Witek** opowiedziała o pracach wykonywanych przez zespół badawczy na terenie ziemi kłodzkiej bezpośrednio po wystąpieniu wezbrania. Relacje [TUTAJ \(klik\)](#) i [TUTAJ \(klik\)](#).

W dniach 3–5 października 2024 odbyła się 35. Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii „Społeczna rola kartografii”, zorganizowana przez Zespół Historii Kartografii przy Instytucie Historii Nauki PAN oraz Instytut Historyczny Uniwersytetu Szczecińskiego. W konferencji wzięli udział dr hab. **Waldemar Spallek** i dr inż. **Dorota Borowicz-Mińska**. Pierwszy dzień konferencji miał miejsce w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie uczestnicy mogli obejrzeć wystawę poświęconą nieco zapomnianemu norymberskiemu kartografowi i wydawcy Johannowi Baptistowi Homannowi (1664–1724), m.in. wydawcy pierwszego szkolnego atlasu do nauczania geografii (1719). Jego spadkobiercy jako *Homanniani Heredes* (Dziedzice Homanna) wydali słynny pierwszy atlas Śląska (1752) z mapami poszczególnych księstw, autorstwa Wielanda i Schubartha. Obrady drugiego i trzeciego dnia konferencji odbyły się w Pobierowie, gdzie **Waldemar Spallek** wygłosił referat „Eugeniusz Romer w świetle dokumentów z archiwum rodzinnego Romerów”.

Waldemar Spallek podczas swojego referatu (fot. D. Borowicz-Mińska).

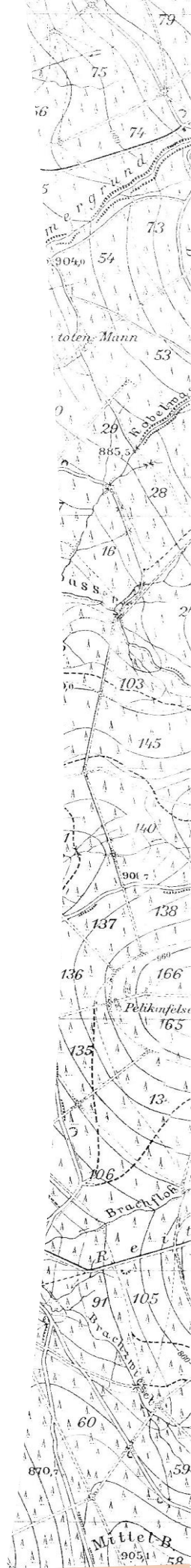

18 października 2024 odbyła się Pierwsza Uniwersytecka Konferencja AI (PUKAI), która została zorganizowana przez Wydział Matematyki i Informatyki UWr. Celem konferencji było przedstawienie problematyki badawczej dotyczącej wykorzystania sztucznej inteligencji, poruszanej przez naukowców z różnych wydziałów Uniwersytetu Wrocławskiego. **Tomasz Niedzielski** reprezentował spółkę SARUAV działającą pod patronatem UWr oraz Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska. Wygłosił referat, opracowany wspólnie z Bartłomiejem Mizińskim, pt. „Zastosowanie sztucznej inteligencji do detekcji ludzi na zdjęciach lotniczych na potrzeby poszukiwania osób zaginionych”. Więcej na temat konferencji można przeczytać na stronach [TUTAJ \(klik\)](#) i [TUTAJ \(klik\)](#).

Uczestnicy PUKAI (fot. Organizatorzy).

7 października 2024 odbyły się komputerowe warsztaty naukowe pt. „Analizy danych przyrodniczych wspomagane AI”, które towarzyszyły Pierwszej Uniwersyteckiej Konferencji "Artificial Intelligence V" (PUKAI V) zorganizowanej przez Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas zajęć uczestnicy zapoznali się z użyciem oprogramowania Jupiter Lab, pozwalającego na wykorzystanie bibliotek języka Python. Na ćwiczeniach wykorzystywano biblioteki SciKit Learn/Optimize, Tensor Flow/Keras, dedykowanych naukowym analizom danych i wykorzystaniu sztucznych sieci neuronowych (ang. *Artificial Neural Networks*, ANN). Biorący udział w zajęciach mogli porównać wyniki analizy danych przyrodniczych (leśnych) przy użyciu klasycznych metod statystycznych i uzyskiwane z użyciem sieci neuronowych. Zajęcia współprowadzili dr hab. Paweł Netzel, prof. URK z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie i **dr Jacek Ślopek** z Zakładu Geoinformatyki i Kartografii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Warsztaty (fot. J. Ślopek).

28–31 października 2024 gościliśmy dr Michaelę Novákovą z Uniwersytetu Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach (UPJS). Dr Nováková przedstawiła prezentację „Radiometric correction of laser scanning intensity data: application and challenges”, w której omówiła wyniki swoich prac oraz przedstawiła strukturę Instytutu Geografii UPJS i zakres realizowanych badań. Celem wizyty była kontynuacja prac nad artykułem dotyczącym danych LiDAR pozyskanych przy pomocy UAV. Wraz z **prof. Tomaszem Niedzielskim**, **dr inż. Matyldą Witek** i **mgr. Grzegorzem Walusiakiem** analizowano chmury punktów pod kątem możliwości ich wykorzystania do wyznaczania stanów wody w rzekach.

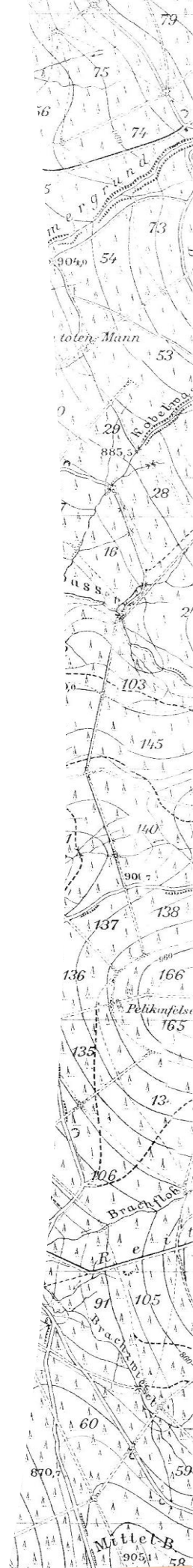

Michaela Nováková przedstawia wyniki swoich badań (fot. W. Spallek i G. Walusiak).

Zakład Geomorfologii

W październiku 2024 r. została rozstrzygnięta II edycja konkursu na nagrody dydaktyczne IDUB UWR „Najlepsi wśród najlepszych – w poszukiwaniu doskonałości dydaktycznej”. Wśród 25 laureatów znalazła się **Agnieszka Latocha-Wites**.

1 października zakończył się trwający równo rok staż **dr hab. Marka Kasprzaka**, **prof. UW** na Uniwersytecie w Oulu. Pobyt w Północnej Finlandii związany był z projektem naukowym pt. „Wrażliwość na zmiany klimatu obszarów z wieloletnią zmarzliną w Laponii” realizowanym w Geography Research Unit, którego dyrektorem jest prof. Jan Hjort. Projekt finansowała Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej w ramach programu NAWA BEKKER. Pobyt i praca w Finlandii były okazją do eksploracji Laponii, obserwacji życia fińskiej uczelni i realiów życia w kraju nordyckim oraz nawiązaniu nowych znajomości. Był to czas pełen inspiracji badawczych, co dokumentują zdjęcia poniżej.

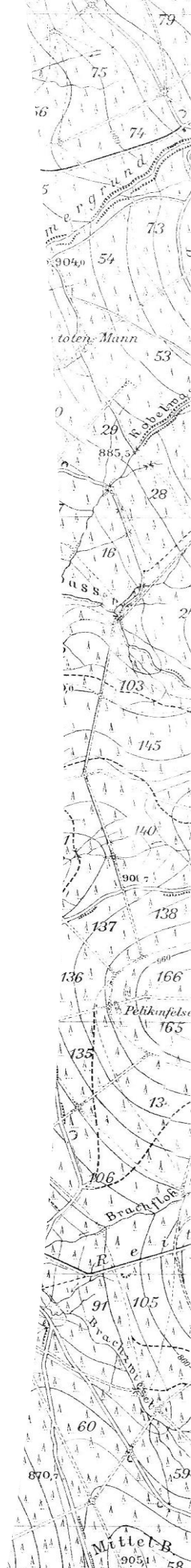

Blok eratyczny Kummakivi.

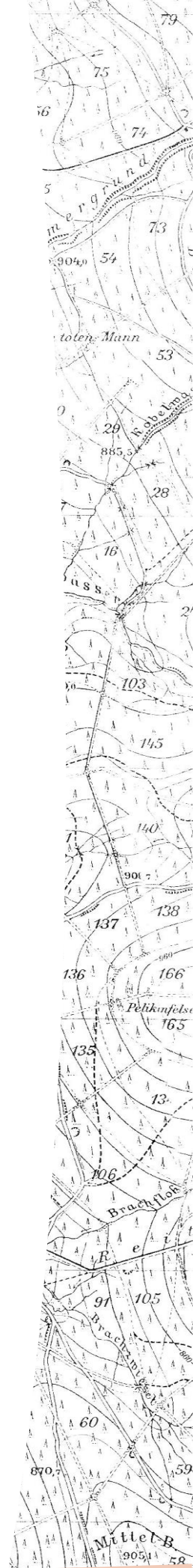

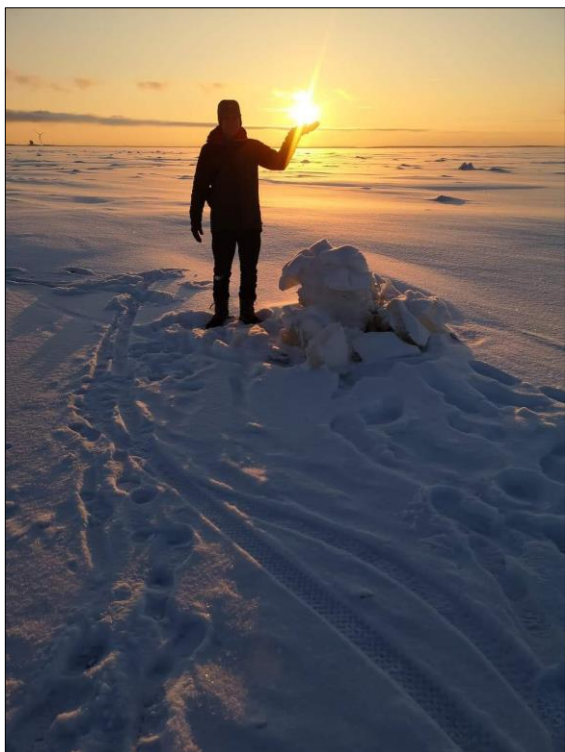
Wścigi reniferów w Rovaniemi.

Rejs lodołamaczem Sampo.

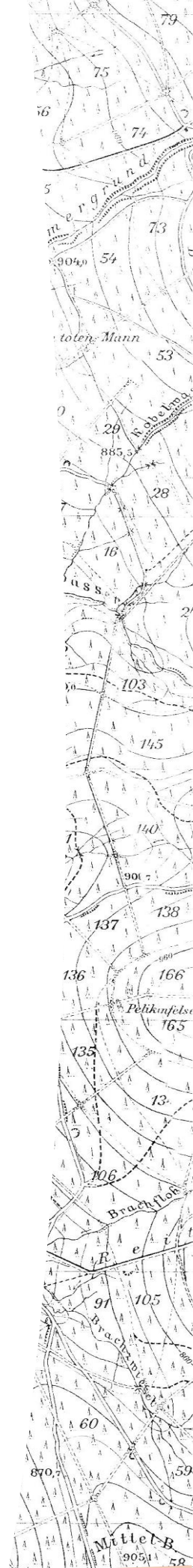
Godziny południowe nad morzem.

To nie jest rekord zimy 2023/2024.

Jazda psimi zaprzęgami w okolicy Ivalo.

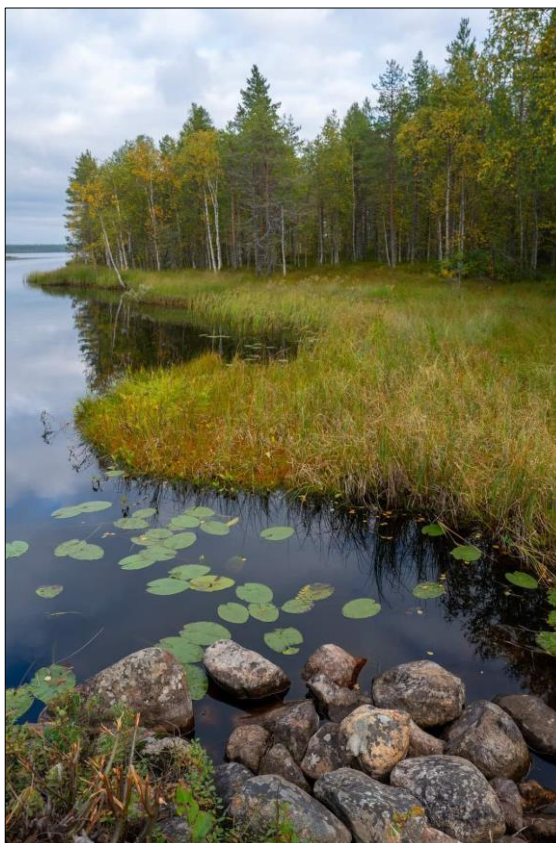

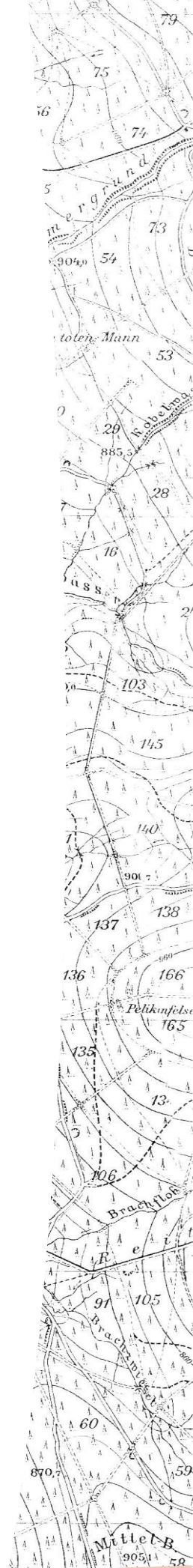
Ulubione zajęcie Finów – łowienie spod lodu.

Słoneczna pogoda w Oulu.

Krótkie lato na północy Finlandii.

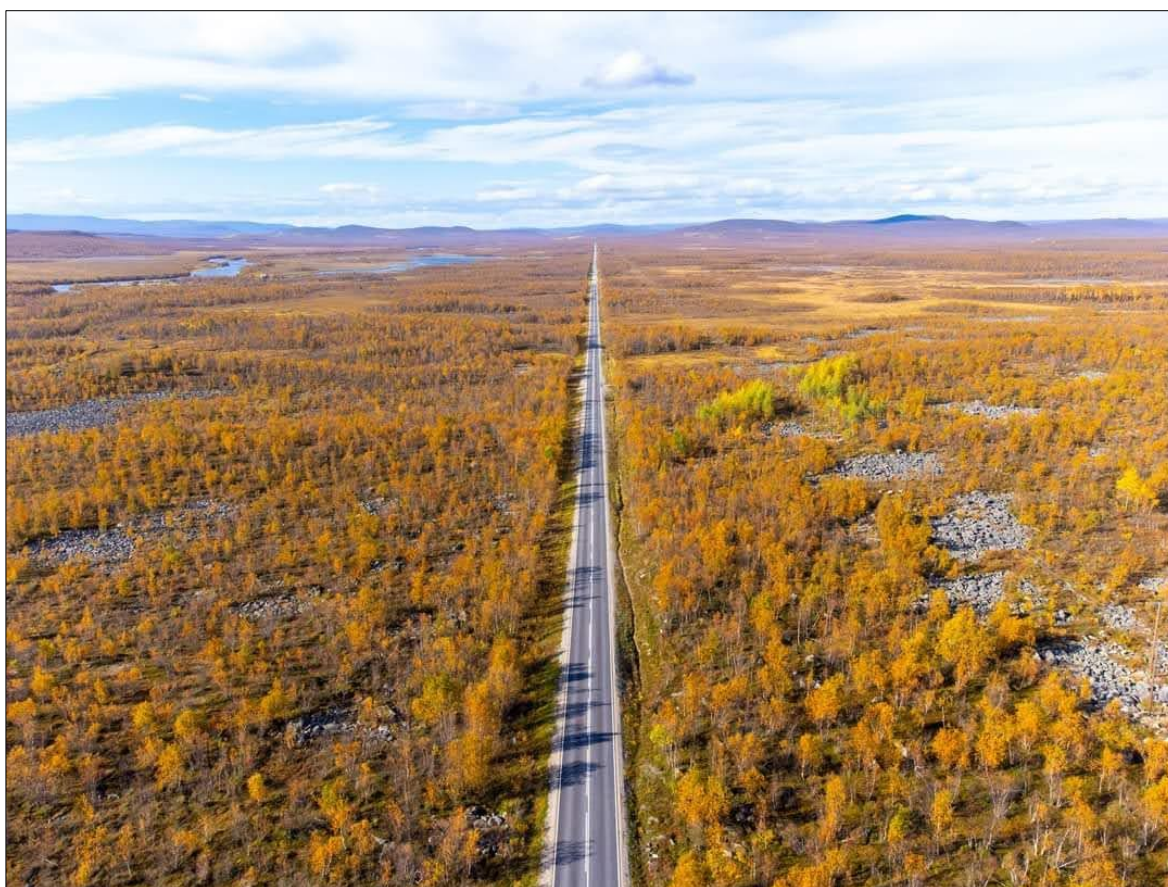

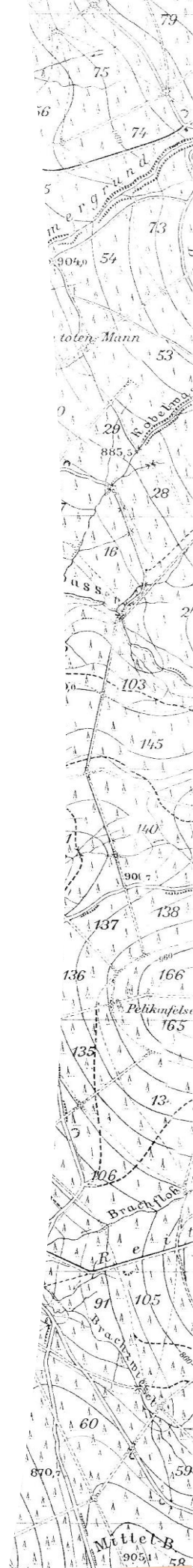
Borówka brusznica.

Malina moroszka.

Droga do Kilpisjarvi. Jesień.

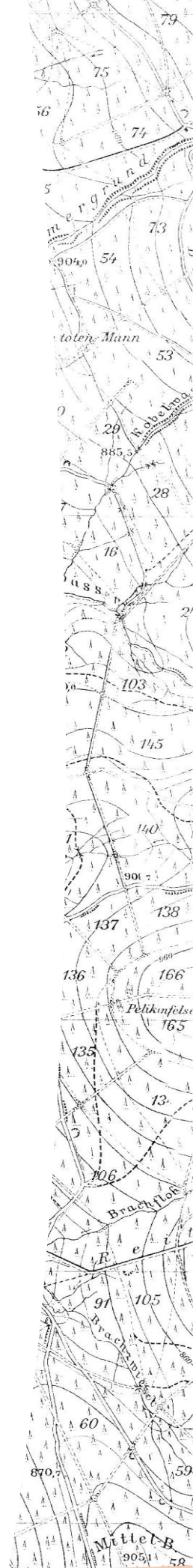
W dniach 2–4 października **prof. Piotr Migoń** uczestniczył w Europejskiej Konferencji Geoparkowej, która tym razem odbywała się w Światowym Geoparku UNESCO Reykjanes w Islandii. W jej trakcie został między innymi uroczysto wręczony certyfikat Światowego Geoparku UNESCO dla Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów, w którego tworzenie i funkcjonowanie jest zaangażowany P. Migoń. W naukowej części konferencji wygłosił on referat „From a troublesome quarry to a highlight of a geopark – the successful story of a basalt quarry at Mt. Wilkołak, Land of Extinct Volcanoes UNESCO Global Geopark (Poland)” (współautorstwo: Edyta Pijet-Migoń). W programie konferencji były również wycieczki terenowe, ukazujące wulkaniczne dziedzictwo półwyspu Reykjanes, a szczególną wartością dodaną była możliwość odwiedzenia zamkniętego dla odwiedzających miasteczka Grindavik, częściowo zniszczonego przez wylewy lawy i przemieszczenia gruntu jesienią 2023 r. i następnie ewakuowanego. W dniach poprzedzających konferencję była również okazja do zobaczenia wyjątkowych krajobrazów geomorfologicznych południowego wybrzeża wyspy.

Miejscem konferencji były pomieszczenia muzeum islandzkiego rock-and-rolła w Reykjanesbaer.

Chwila po otrzymaniu certyfikatu Światowego Geoparku UNESCO dla Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów.

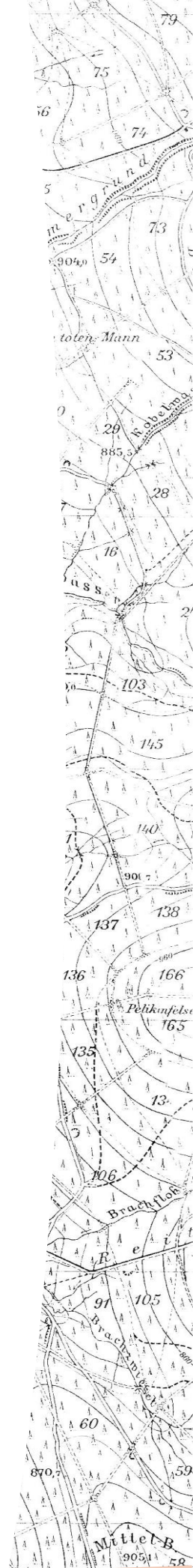

Krajobraz pól lawowych zachodniej części półwyspu Reykjanes, powstały w efekcie wylewów w 1. połowie XIII w.

Szosa do Grindavík została w części zalana przez potok lawowy w 2023 r.

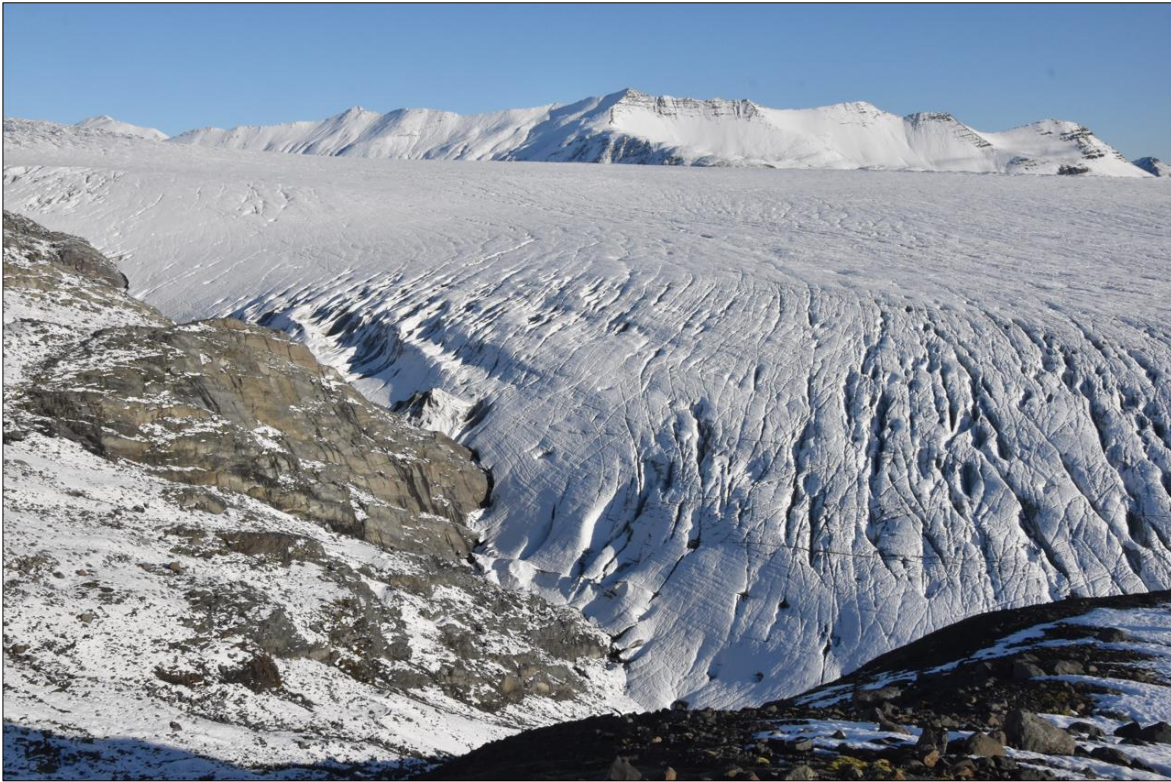

Fragment powierzchni potoku lawowego z 2023 r.

Opuszczone zabudowania miasta Grindavik i szczeliny w gruncie.

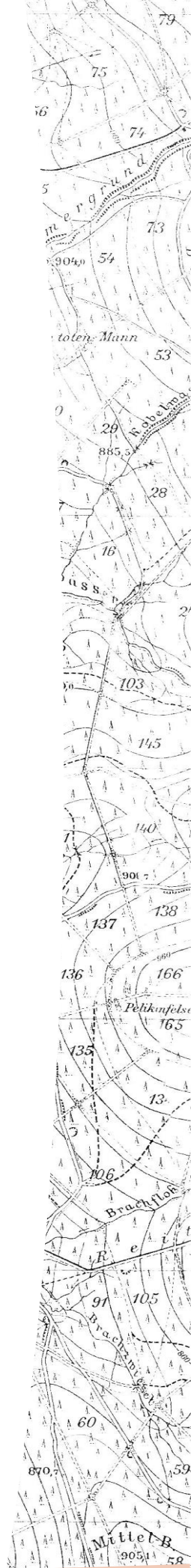

Lodowiec Skálafellsjökull – jeden z jeziorów wypustowych czaszy lodowej Vatnajökull.

Postępujący w szybkim tempie rozpad i wytapianie jezora lodowca Svinafellsjökull.

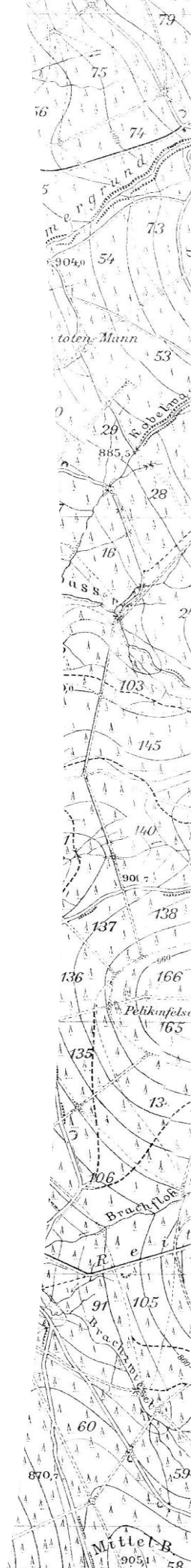

Próg bazaltowego płaskowyżu kształtowany przez różnorodne ruchy masowe – odpadanie, obrywy i sływy gruzowe.

6 października w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego odbył się Piknik Paleontologiczny z serią warsztatów i odczytów popularnonaukowych. Jednym z zaproszonych prelegentów był **dr hab. Marek Kasprzak, prof. UWr** z odczytem pt. „Zmieniająca się Arktyka”.

W dniach 10–11 października **prof. dr hab. Piotr Migoń** i **dr Andrzej Kacprzak** z Zakładu Geomorfologii wzięli udział w IX. Ogólnopolskim Forum Geo-Produkt „Geoturystyka u źródeł. Od wód mine-

ralnych do Geo-produktu” w Chochołowie. Tegoroczna edycja forum została zorganizowana wspólnie przez Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Geopark Świętokrzyski, Katedrę Geologii Ogólnej i Geoturystyki AGH, Geografický Ústav Slovenskej Akadémie Vied oraz Chochołowskie Termy i miała charakter serii paneli dyskusyjnych poświęconych wybranym zagadnieniom związanym z rozwojem geoturystyki oraz tworzeniem produktów geoturystycznych. Prof. Migoń pełnił funkcję członka Komitetu Naukowego forum oraz współprowadzącego panel dyskusyjny „Geoturystyka dla każdego, czyli jak przygotować kadry dla rozwoju geoturystyki w Polsce”. W ramach forum odbyła się również wycieczka terenowa, w trakcie której uczestnicy odwiedzili m.in. torfowisko Baligówka, gdzie mogli zapoznać się ze pomysłem na edukację przyrodniczą dla najmłodszych (Stowarzyszenie Polska Szkoła Surwiwalu) i wziąć udział w pokazie destylacji ziół rosnących na torfowiskach (Fundacja Macerat), rezerwat Skałka Rogoźnicka z odsłonięciem górnourajskich wapieni krynowidowych i muszlowców oraz zwiedzili wnętrze Orawskiej Priehrady.

Poszukiwanie skamieniałości w dawnym kamieniołomie u podnóża Skałki Rogoźnickiej.

Pod szczytem Skałki Rogoźnickiej.

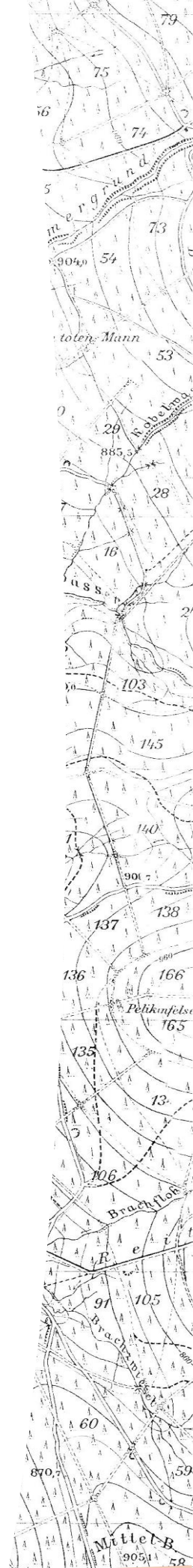
Torfowisko Baligówka w Kotlinie Orawsko--Nowotarskiej.

Prof. Krzysztof Bąk z UKEN objaśnia uczestnikom forum budowę geologiczną otoczenia Orawskiej Priehrady.

Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery

W ostatnim miesiącu sfinalizowano przystąpienie Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery do sieci [EARLINET](#) (The European Aerosol Research Lidar Network). EARLINET to europejska sieć badawcza

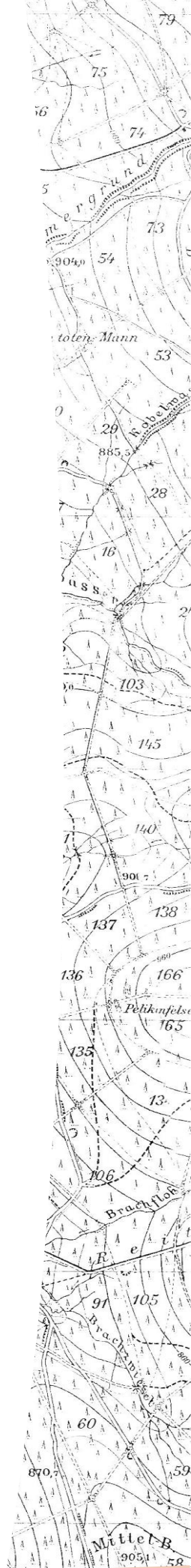
skoncentrowana na monitorowaniu aerozoli atmosferycznych przy użyciu technologii lidarowej. Powstała w 2000 roku jako pierwsza tego typu sieć na świecie, mająca na celu zbieranie długoterminowych, regularnych danych dotyczących przestrzennego i czasowego rozkładu aerozoli w atmosferze nad Europą. Głównym zadaniem EARLINET jest dostarczanie wysokiej jakości danych o stężeniu aerozoli, ich pochodzeniu oraz dynamice, co pozwala na lepsze zrozumienie wpływu aerozoli na klimat, jakość powietrza i zdrowie publiczne. Sieć składa się z kilkudziesięciu stacji pomiarowych rozmieszczonych w całej Europie, które regularnie przeprowadzają kampanie pomiarowe oraz dostarczają dane w czasie rzeczywistym, co jest kluczowe w przypadku monitorowania nagłych zjawisk, takich jak wybuchy wulkanów czy napływ pyłu saharyjskiego. Dane zbierane przez EARLINET są również wykorzystywane do walidacji modeli klimatycznych oraz satelitarnych pomiarów aerozoli, co czyni sieć istotnym elementem europejskiej infrastruktury badawczej.

Na początku października **dr Kinga Wiśniewska** oraz doktorantka **Aleksandra Walkowicz** złożyły wizytę w Krajowym Instytucie Badań i Rozwoju Optoelektroniki – INOE 2000 (Măgurele, Rumunia) w ramach projektu TNA ATMO-ACCESS. Wizyta miała na celu pogłębienie wiedzy w zakresie wykorzystania lidarów atmosferycznych, w tym ich zastosowań, procedur pomiarowych, metod kalibracji oraz opracowywania danych. W trakcie pobytu przeprowadzono wspólne pomiary, a po powrocie do Polski – pomiary równoległe przy użyciu lidarów atmosferycznych należących do Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery oraz do Instytutu INOE 2000. Wizyta pozwoliła na wymianę doświadczeń, dalszy rozwój kompetencji badawczych i nawiązanie współpracy naukowej.

W październiku odbyła się już XIII Konferencja Naukowa pn. „Ochrona Powietrza w Teorii i Praktyce”. Organizatorem konferencji był Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk w Zabrzu oraz Konsorcjum ACTRIS-PL. Tradycyjnie, podczas trzydniowego spotkania w Zakopanem, uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z aktualnymi trendami w badaniach dotyczących zanieczyszczeń i jakości powietrza, nowoczesnych technik pomiarowych i innych pokrewnych tematów. W konferencji uczestniczyła **Anetta Drzeniecka-Osiadacz**, prezentując postery dotyczące zarówno zmienności sadzy w powietrzu atmosferycznym, jak i potencjału badawczego sieci pomiarowej zbudowanej w ramach projektu LIFE-MAPPINAIR/PL.

14 października, po wielu miesiącach oczekiwań, Rada Unii Europejskiej zatwierdziła nową dyrektywę w sprawie jakości powietrza (AAQD). Jej celem jest poprawa jakości powietrza w Europie oraz ochrona zdrowia mieszkańców. Dyrektywa wprowadza znacznie surowsze normy jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2.5} oraz dwutlenku azotu (NO₂). Nakłada również obowiązek monitorowania nowych parametrów jakości powietrza, takich jak stężenie sadzy, liczba cząstek ultradrobnych, stężenie amoniaku oraz potencjał oksydacyjny pyłu. Te dodatkowe pomiary będą wykonywane tylko na wyspecjalizowanych stacjach, określanych jako „supersite”. Planowane jest, że platformy obserwacyjne [ACTRIS](#) (m.in. takie jak funkcjonująca w Zakładzie Klimatologii i Ochrony Atmosfery UWr) będą pełniły te funkcje, dostarczając danych nie tylko na potrzeby badań naukowych, ale także wspierając wdrażanie polityki ekologicznej UE.

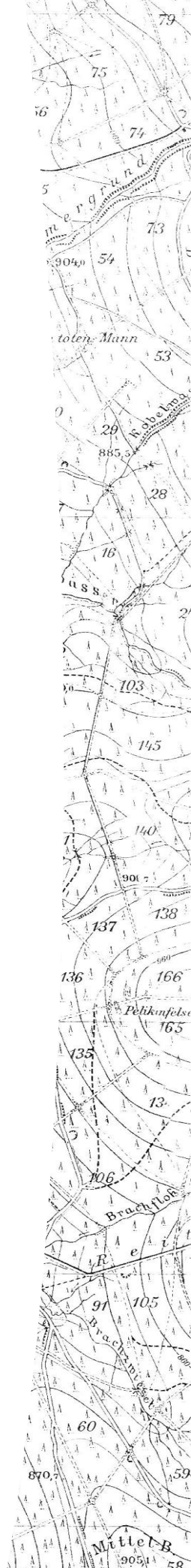
W dniach 14–18 października 2024 roku **Maciej Kryza** wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej *International Technical Meeting on Air Pollution Modeling and Its Application*, która odbyła się w Kopenhadze. To wydarzenie organizowane jest regularnie od 1969 roku, a jego głównymi tematami są modelowanie zanieczyszczeń powietrza na różnych skalach przestrzennych oraz wpływ

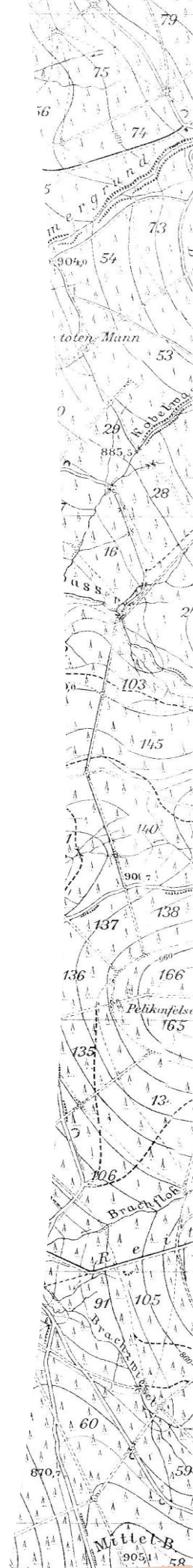
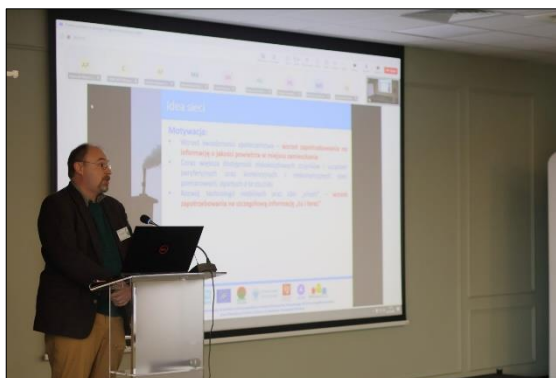
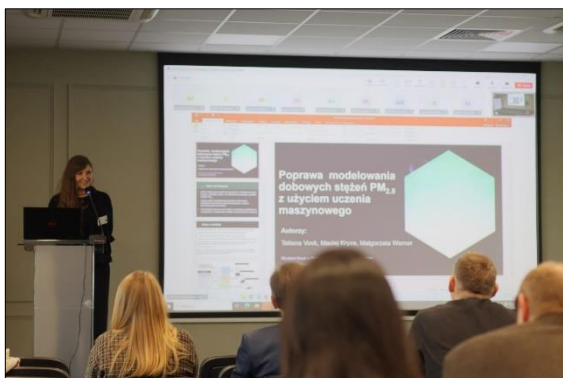
zanieczyszczeń powietrza na środowisko. Tegoroczna edycja po raz pierwszy uwzględniła w ramach głównych tematów wykorzystanie metod sztucznej inteligencji w modelowaniu jakości powietrza. W tym kontekście zaprezentowany został poster pt. „Enhancing Ozone Prediction Accuracy in Poland: Integrating Machine Learning with the EMEP4PL Model”, autorstwa **Macieja Kryzy, Tetiany Vovk i Małgorzaty Werner**.

W piątek 18 października na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się Pierwsza Uniwersytecka Konferencja „Artificial Intelligence V”. Zgromadziła ona blisko 200 uczestników. Podczas konferencji wyniki swoich badań z wykorzystaniem metod sztucznej inteligencji (AI) przedstawili specjaliści z wielu wydziałów UWr. Doktoranci z Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery (ZKiOA) aktywnie uczestniczyli w całym wydarzeniu. **Tetiana Vovk** podczas sesji referatowej przedstawiła podsumowanie bieżących i planowanych w ZKiOA projektów z zastosowaniem AI, w tym m.in. prognozowanie stężeń zanieczyszczeń oraz alergennego pyłku w powietrzu atmosferycznym. Szymon Tomczyk przygotował poster zatytułowany "Sztuczna inteligencja w rozpoznawaniu alergennych ziaren pyłku roślin", demonstrując konkretny przykład zastosowania AI w dziedzinie aerobiologii. Udział w konferencji pozwolił na wymianę doświadczeń ze specjalistami zajmującymi się sztuczną inteligencją oraz nawiązanie kontaktów, które mogą pozwolić na przyszłą współpracę naukową.

23 października w Warszawie Zakład Modelowania Atmosfery i Klimatu (ZMAiK) Instytutu Ochrony Środowiska (IOŚ-PIB) zorganizował trzecie spotkanie Krajowego Programu Współpracy CAMS (Serwisu Monitoringu Atmosfery Copernicus). Wydarzenie zebrało ekspertów i praktyków z różnych placówek badawczych w całej Polsce. Celem była wymiana doświadczeń i nawiązanie owocnej współpracy w dziedzinie monitoringu jakości powietrza i wpływu zanieczyszczeń atmosferycznych na zdrowie człowieka. **Dr Tymoteusz Sawiński** i **mgr Tetiana Vovk** z Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery UWr aktywnie uczestniczyli w spotkaniu i dyskusjach. Dr Tymoteusz Sawiński podzielił się doświadczeniami z projektu LIFE-MAPPINGAIR/PL, polegającego na kampanii edukacyjno-informacyjnej na rzecz czystszej powietrza. Przedstawił on prezentację na temat: „Czujniki niskokosztowe jako narzędzie dostarczania informacji o środowisku atmosferycznym”. Mgr Tetiana Vovk pokazała wyniki pracy nad poprawą modeli numerycznych jakości powietrza w Polsce z użyciem metod sztucznej inteligencji. Wygłosiła ona prezentację pt. „Wykorzystanie uczenia maszynowego do poprawy modelowania dobowych stężeń PM_{2.5} przez model numeryczny EMEP4PL”. Ostatnim punktem spotkania był panel dyskusyjny na temat: „Kształcenie w dziedzinie jakości powietrza – potrzeby i wyzwania”, gdzie do udziału zaproszono siedmiu renomowanych specjalistów z różnych działów nauk o atmosferze, m.in. dr Tymoteusza Sawińskiego. Uczestnicy wydarzenia mieli możliwość wysłuchania inspirujących prelekcji i opinii oraz nawiązania cennych kontaktów.

30 października odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju oraz Komisji RMW ds. Strefy Czystego Transportu dla Wrocławia, działającej przy Radzie Miejskiej Wrocławia. W posiedzeniu, jako ekspert w zakresie jakości powietrza, uczestniczyła także **Anetta Drzeniecka-Osiadacz**. Głównym tematem spotkania była dyskusja nad wprowadzeniem strefy czystego transportu we Wrocławiu. Jest to kwestia budząca olbrzymie emocje i kontrowersje zarówno wśród mieszkańców Wrocławia, jak i w gronie Radnych. W nadchodzącym roku zostanie podjęta ostateczna decyzja co do kształtu strefy, ograniczeń w korzystaniu z samochodów spalinowych oraz potencjalnych wyłączeń.

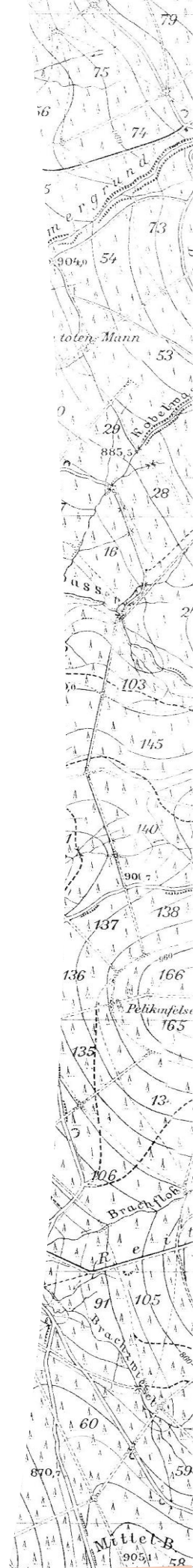
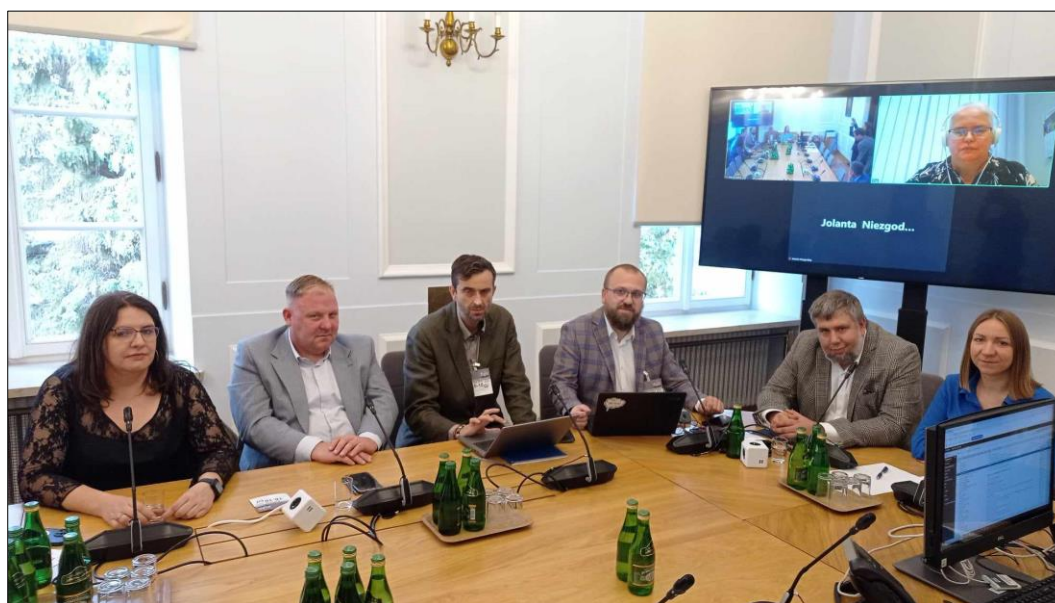
Zakład Zagospodarowania Przestrzennego

W dniu 7 października 2024 **dr Małgorzata Leśniak-Johann** uczestniczyła w konferencji „Współpraca Innowacje Turystyka zrównoważona”, zorganizowanej przez Polską Organizację Turystyczną, Dolnośląską Organizację Turystyczną oraz Wrocławską Akademię Biznesu w Naukach Stosowanych. Uczestnikami byli przedstawiciele branży turystycznej Dolnego Śląska i Polski, świata nauki oraz przedstawiciele samorządów terytorialnych i gospodarczego. Poza sieciowaniem i wymianą doświadczeń w dyskusjach konferencyjnych padły następujące stwierdzenia: (1) Współpraca między różnymi sektorami turystyki oraz innowacje technologiczne są niezbędne do tworzenia zrównoważonych rozwiązań, (2) Kluczowa jest rola edukacji oraz podnoszenia świadomości wśród turystów i operatorów turystycznych w kwestii ekologii i odpowiedzialnego podróżowania.

W dniu 7 października 2024 dr Małgorzata Leśniak-Johann uczestniczyła w Gali Dolnośląskiej z okazji Światowego Dnia Turystyki zorganizowanej przez Dolnośląską Izbę Turystyki. Współorganizatorami byli: UMWD, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, UM Wrocław, Wrocławska Organizacja Turystyczna. Podczas wydarzenia wręczono odznaczenia, medale i wyróżnienia. Dolnośląska Organizacja Turystyczna ogłosiła laureatów regionalnego etapu konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny 2024. Najwyższe wyróżnienie, Złoty Certyfikat, otrzymał Zamek Książ w Wałbrzychu. Wśród nagrodzonych znalazły się takie atrakcje, jak Muzeum Porcelany w Wałbrzychu, Dolnośląskie Centrum Sportu Polana Jakuszycka oraz Światowy Geopark UNESCO Kraina Wygastłych Wulkanów.

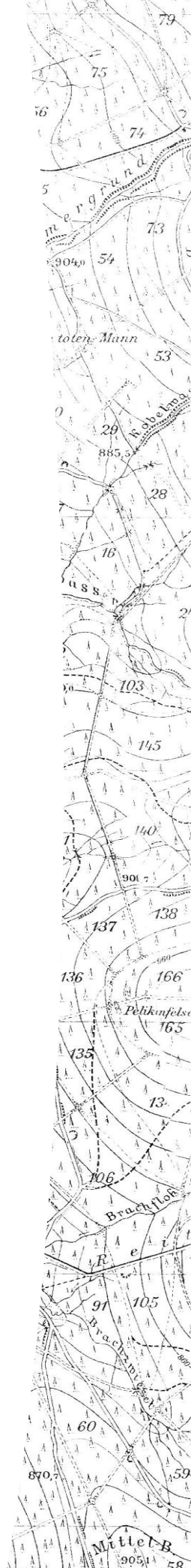

10 października **dr hab. Krzysztof Janc, prof. UWr** i **mgr Sławomir Czerwiński** uczestniczyli w posiedzeniu parlamentarnego zespołu ds. reformy jednostek pomocniczych gmin. Zespół został utworzony z inicjatywy posłanki Jolanty Niezgodzkiej (przewodnicząca zespołu). Jego celem jest wypracowanie zapisów ustawowych wzmacniających, ale i porządkujących funkcjonowanie w strukturze samorządu jednostek pomocniczych. Nasi pracownicy zostali zaproszeni przez Przewodniczącą Zespołu jako eksperci, ale też wsparcie przedstawicieli Wrocławskiego Forum Osiedlowego, z którym to stowarzyszeniem do lat współpracujemy przez Pracownię Partycypacji Społecznej. Blisko dwie godziny obrad, rozmowy kularowe, w tym zwiedzanie Sejmu RP, dały sporo materiału merytorycznego oraz sieciowanie różnych stron zaangażowanych w temat. Kolejne spotkanie jako seminarium z przedstawicielami świata nauki ma odbyć się na przełomie listopada i grudnia. Przy jego organizacji będzie pracował dr hab. Krzysztof Janc, prof. UWr, angażując Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, którego jest członkiem.

15 i 16 października 2024 odbył się VI Międzynarodowy Kongres Miasto-Woda-Jakość Życia, w którym uczestniczyła dr Małgorzata Leśniak-Johann. Podczas dwudniowego wydarzenia dyskutowano problemy relacji zachodzących między środowiskiem wodnym i środowiskiem miejskim. Wydarzenie odbyło się w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej. Uczestniczyło w nim **700** osób stacjonarnie oraz **450** osób zdalnie, a swoje doświadczenia i wiedzę przekazywało **70** prelegentów i prelegentek z całego świata. Mówili o takich tematach jak architektura przyjazna wodzie, współpraca na rzecz zrównoważonej gospodarki wodnej czy inwestowanie w odporność na zmiany klimatu.

W dniu 16 października **dr hab. Sylwia Dołzbłasz, prof. UWr** na zaproszenie organizatorów wzięła udział w VIII Colloquium Miejskim. Przyszłość śląskich miast, pt. Miasta dynamicznej równowagi. Miasta zwycięskie. Spotkanie zorganizowane było przez m.in.: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Politechnikę Śląską w Gliwicach i Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Sylwia Dołzbłasz uczestniczyła w dyskusji panelowej pt. „Sieciowy rozwój miast”. Nowe modele przeobrażeń strukturalnych i funkcjonalno-przestrzennych, moderowanej przez prof. dr hab. inż. arch. Krzysztofa Gasidło i prof. dr hab. Jerzego Runge.

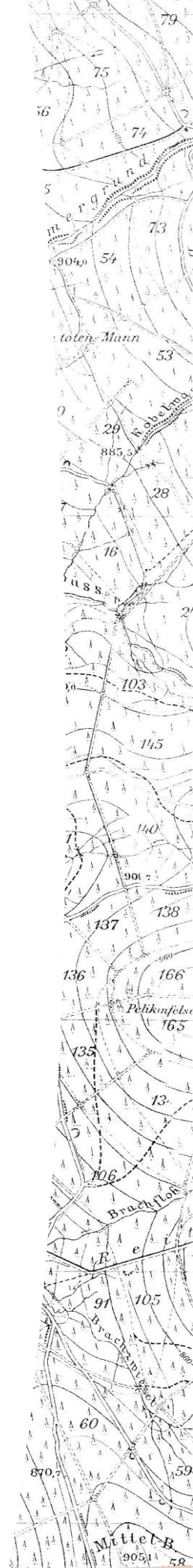
W piątek 18 października na Wydziale Matematyki i Informatyki odbyła się Pierwsza Uniwersytecka Konferencja „Artificial Intelligence V”. Zgromadziła ona blisko 200 uczestników zainteresowanych badaniami i innymi aktywnościami dotyczącymi sztucznej inteligencji na Uniwersytecie Wrocławskim. Zakład Zagospodarowania Przestrzennego reprezentowany był przez **dr hab. Krzysztofa Janca, prof. UWr** i **dr Małgorzatę Leśniak-Johann**.

Z przyjemnością informujemy, że podczas 35. Kongresu Międzynarodowej Unii Geograficznej w Dublinie **dr Wojciech Jurkowski** dołączył do grona członków Komisji Geografii Transportu (Transport & Geography Commission). Komisja ta zorganizowała w trakcie Kongresu 26 sesji referatowych, a dominującymi tematami dyskusji była problematyka: sieci kolei dużych prędkości, rozwoju zrównoważonego zorientowanego na transport publiczny (Sustainable Transit Oriented Development), zarządzania mobilnością miejską jak również wyzwań stojących przed sektorem transportu w obliczu zmian klimatycznych.

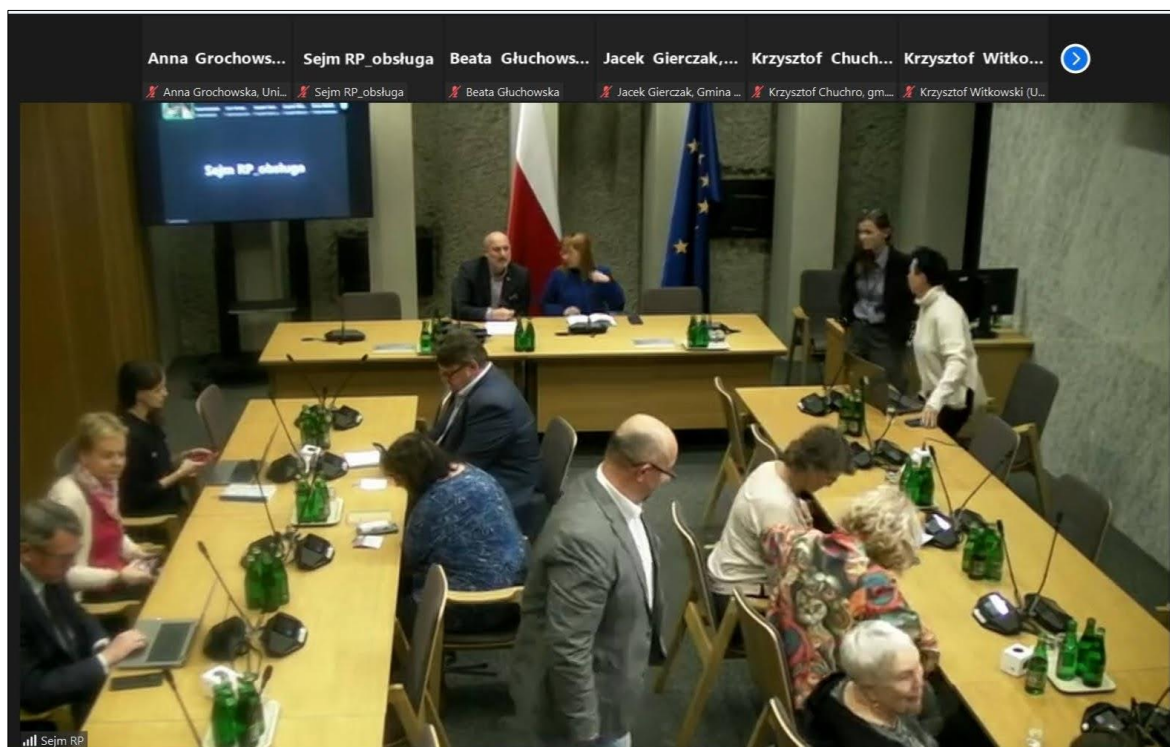

24 października odbyło się spotkanie dwóch zespołów zadaniowych KPZK Polskiej Akademii Nauk - Zespołu ds. przestrzennego wymiaru europejskich i krajowych polityk publicznych oraz Zespołu ds. obszarów wiejskich., którego przewodniczący jest **dr hab. Krzysztof Janc, prof. UW**r. Spotkanie miało miejsce w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, a tematyka spotkania to "Nowa rola obszarów wiejskich w realizacji polityk publicznych w Polsce". Jako wprowadzenie do dyskusji wygłoszone zostały dwa referaty:

- "Czy większa regionalizacja Wspólnej Polityki Rolnej UE może poprawić jej funkcjonowanie?" Michał Dudek (Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk - IRWiR PAN).
- "Terytorialna dystrybucja wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich: system wsparcia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do remontu – rekomendacje". Wojciech Misiąg (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie).

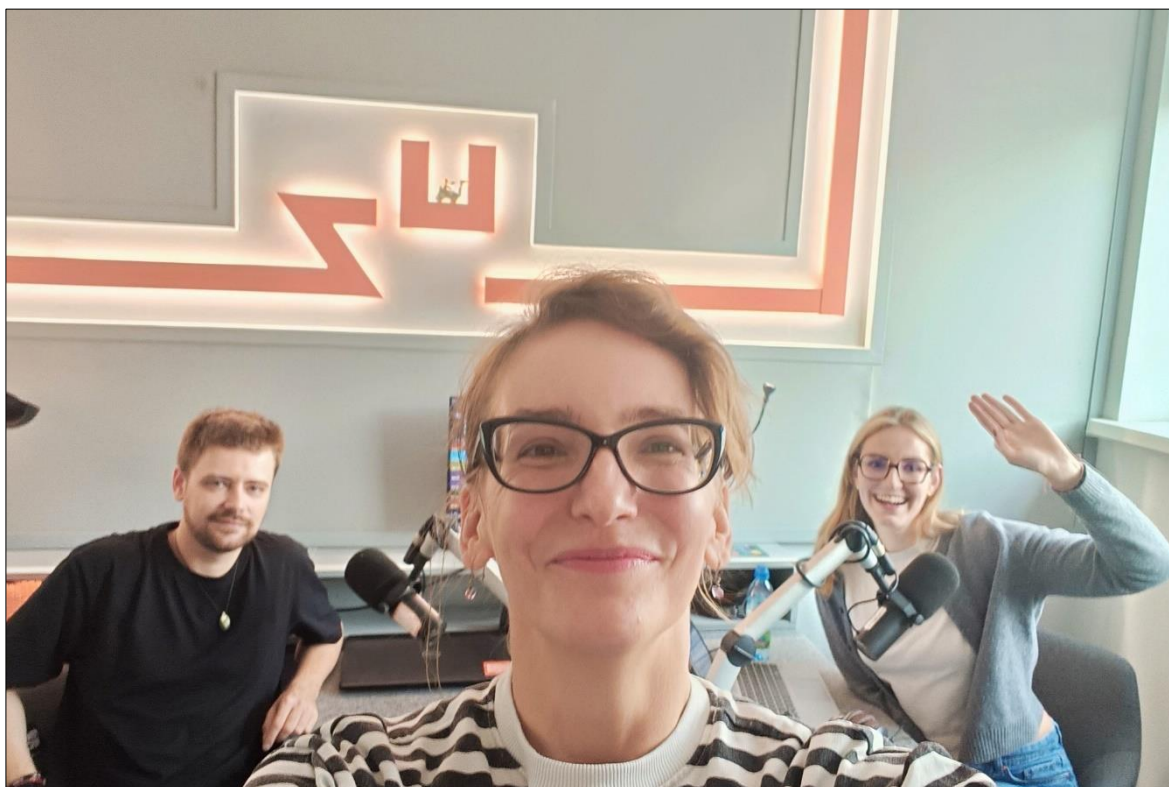

7 listopada **dr Anna Grochowska** wzięła udział jako ekspertka w posiedzeniu Zespołu Parlamentarnego ds. Zielonych Pierścieni Polskich Miast, które odbyło się w Sejmie RP. Tematem dyskusji była koncepcja "zielonego pierścienia Wrocławia", mająca kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju naszego miasta oraz ochrony terenów zielonych. Spotkanie, zorganizowane z inicjatywy posłanki Małgorzaty Tracz, zgromadziło specjalistów oraz samorządowców, co umożliwiło wymianę wiedzy i doświadczeń na temat ekologicznego planowania przestrzennego. Było to niezwykle interesujące wydarzenie, pokazujące, jak ważne i jednocześnie złożone są działania związane z tworzeniem zielonych pierścieni. Z jednej strony stwarzają one szansę na ochronę przyrody i poprawę jakości życia mieszkańców, z drugiej – wiążą się z wyzwaniami, wynikającymi z różnych interesów i trudności w ich realizacji.

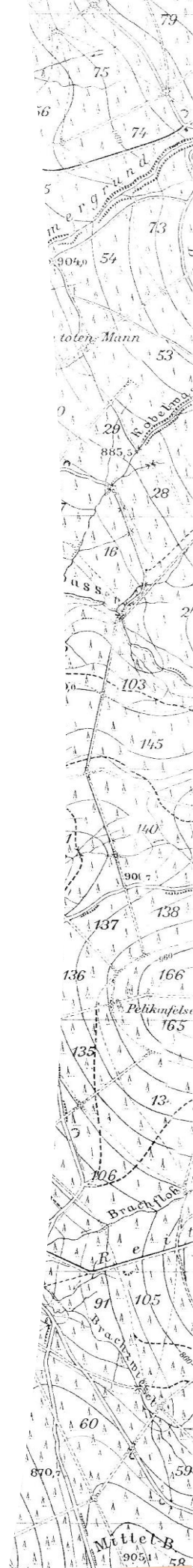
Pracownia Partycypacji Społecznej

26 października w OPT Zamek we Wrocławiu odbyła się debata dotycząca rewitalizacji historycznego osiedla Leśnica. W wydarzeniu na zaproszenie organizatorów tj. hubu społecznego Robimy Miasto i Rady Osiedla Leśnica udział wzięła dr Anna Grochowska. Przez blisko dwie godziny dyskutowano jak przeprowadzić proces oraz co (jakie inwestycje, działania) zrealizować by rewitalizacja się udała. Warto zaznaczyć, że w rozpoczynającym się procesie rewitalizacji Leśnicy, realizowanym przez UM Wrocław, w ramach prac Pracowni Partycypacji Społecznej będziemy w miarę potrzeb obecni, wspierając społeczność lokalną. Z debaty zmontowano w programie informacyjnym FAKTY TVP3 Wrocław materiał, w którym wypowiada się **dr Anna Grochowska** do obejrzenia [TUTAJ \(klik\)](#). Cała dyskusja dostępna jest [TUTAJ \(klik\)](#).

29 października w Bibliotece Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego odbyła się dyskusja z okazji Światowego Dnia Miast 2024, która toczyła się pod hasłem "Młodzież liderem działań klimatycznych i lokalnych na rzecz miast". W panelu dyskusyjnym, który poprowadziła **dr Anna Grochowska**, udział wzięli:

- Julia Obacz – Młodzieżowy Strajk Klimatyczny,
- Elżbieta Lemańska-Błażowska – Rodzice dla Klimatu - Parents for Future PL,
- Jakub Janas – najmłodszy Radny Rady Miejskiej Wrocławia i członek stowarzyszenia Akcja Miasto,

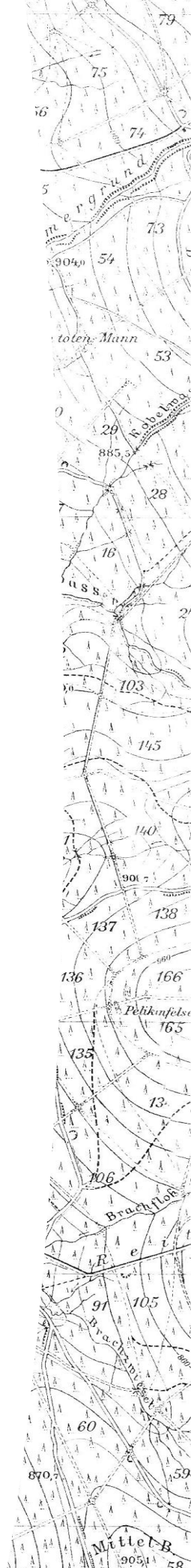

- mgr inż. arch. Anna Wawrzyniak-Olszak,
- dr hab. Marek Kasprzak, prof. UWr z Zakładu Geomorfologii IGRR.

Podczas blisko dwugodzinnych rozmów, w tym pytań z publiczności, omówiono kluczowe kwestie dotyczące planowania miast, zmian klimatu oraz roli młodzieży w procesie i wpływie na kształtowanie przestrzeni miejskiej, która ma odpowiadać współczesnym potrzebom.

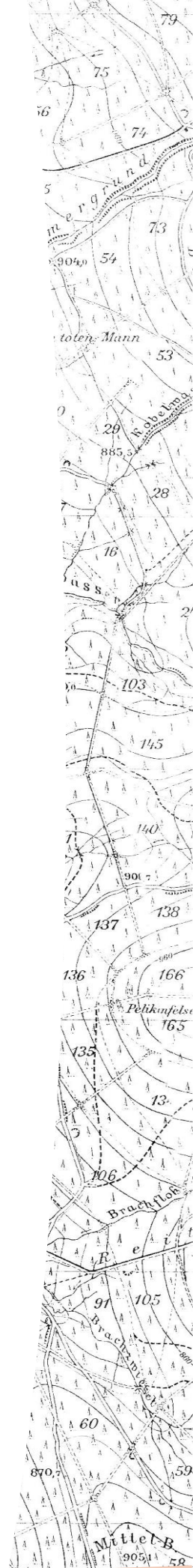
Studenci i absolwenci kierunku gospodarka przestrzenna jako moderаторzy pierwszego w Polsce Forum Obywatelskiego na taką skalę! Obecność studentów i absolwentów przy procesie konsultacyjnym jest wynikiem współpracy Pracownia Partycypacji Społecznej, działającej przy Zakład Zagospodarowania Przestrzennego UWr z Fundacją na rzecz Studiów Europejskich (FEPS), która prowa-

dzi konsultacje społeczne. Z dumą informujemy, że moderatorami Forum Obywatelskiego obejmującego aż 7 miejscowości w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, są nasi studenci i absolwenci! Karolina Walko, Monika Czesak i Jan Porębski wspierają uczestników w prowadzeniu konstruktywnych rozmów, umożliwiając opracowanie rekomendacji dotyczących usprawnień codziennych podróży mieszkańców.

Forum to nowoczesna forma dialogu społecznego, gdzie reprezentatywna grupa mieszkańców, wybrana losowo, dyskutuje na tematy ważne dla społeczności. W tym roku, w dniach 5, 12 i 26 października, odbyło się pierwsze Forum Obywatelskie w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, obejmujące swoim zasięgiem mieszkańców Chorzowa, Tarnowskich Gór, Bytomia, gminy Świerklaniec, Radzionkowa, Piekar Śląskich oraz dwóch dzielnic Zabrze – Helenki i Rokitnicy.

Tematem przewodnim Forum jest: „Kolej na dobre przesiadki w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – jak to osiągnąć?”. Nasi studenci i absolwenci, jako moderatorzy, wspierają uczestników w prowadzeniu dyskusji oraz wypracowywaniu rekomendacji, które będą przekazane odpowiednim instytucjom. Na Forum Obywatelskim omawiane są usprawnienia w przesiadkach: lepsza infrastruktura, integracja transportu (kolej, autobusy, tramwaje), optymalizacja rozkładów, dostępność dla osób z ograniczeniami, ekologiczne rozwiązania, komunikacja z pasażerami oraz współpraca samorządów.

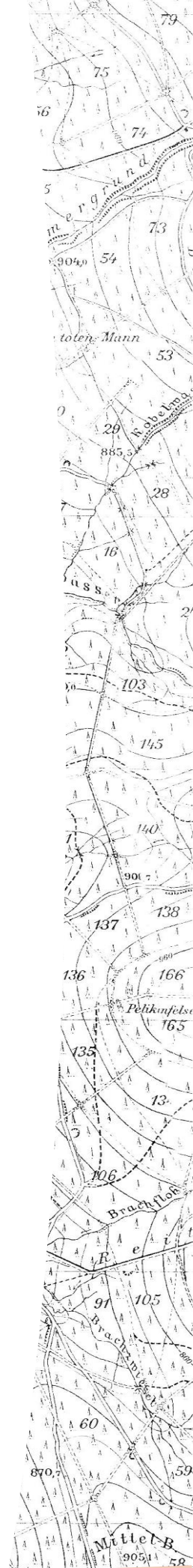

Pracownia Badań Krajobrazu

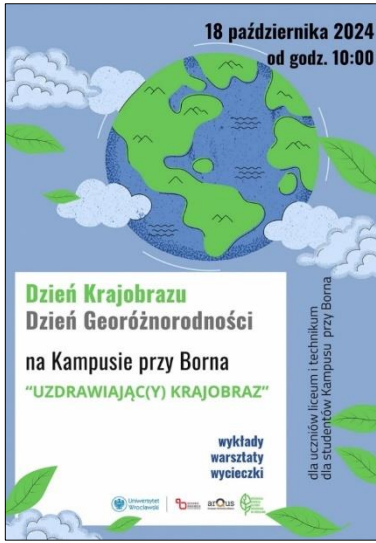
W dniu 20. października obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Krajobrazu. W tym roku świętowany był on pod hasłem „Uzdrowiając(y) krajobraz”. Z tej okazji Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska wraz z Wydziałem Fizyki zorganizował w dniu 18.10.2024 r. **Dzień Krajobrazu i Dzień Georóżnorodności**. Program wydarzenia był bardzo bogaty i objął: wykłady, warsztaty naukowe, warsztaty kreatywne oraz wycieczki terenowe po Wrocławiu i w Masywie Ślęży. W zajęciach stacjonarnych, zdalnych oraz wycieczkach wzięło udział łącznie blisko 400 uczniów szkół ponadpodstawowych z Wrocławia i regionu. W prowadzenie zajęć zaangażowanych było wielu pracowników IGRR, w tym członków Pracowni Badań Krajobrazu, a także studenci z Koła Naukowego Studentów Geografii im. J. Czyżewskiego. Obchody Dnia Krajobrazu były również dobrą okazją do promowania kierunków studiów realizowanych na naszym Wydziale, na specjalnie przygotowanych stoiskach informacyjnych. Koordynacją całości tego ponadwydziałowego wydarzenia kierowała dr Adriana Trojnowska-Olichwer z ING, a w ramach IGRR – dr hab. Agnieszka Latocha-Wites, prof. UWR.

Pracownicy i studenci IGRR poprowadzili następujące zajęcia:

- Wykład hybrydowy *Biofilia i ekopsychologia w projektowaniu miast* – **dr hab. Alicja Krzezińska** i **dr inż. Anna Zaręba**
- Warsztaty dla uczniów *Projektujemy wzorcowe, samowystarczalne ekomiasto przyszłości we Wrocławiu!* – **dr hab. Alicja Krzezińska** i **dr inż. Anna Zaręba**
- Warsztaty dla uczniów *Rola pogody w krajobrazie* – **dr hab. Marek Błaś**
- Warsztaty dla uczniów *Jaki to krajobraz? Quiz wiedzy o krajobrazach przyrodniczych i kulturowych Polski* – **dr Wojciech Jurkowski**, **dr Krzysztof Parzóch**, **dr Dominik Sikorski**
- Warsztaty dla uczniów *Projekt makiety krajobrazowej 3D* – **dr Janusz Łach**, **mgr Jakub Dominiak**, **dr Aneta Marek**

- Wycieczka po Wrocławiu *Uzdrowianie przestrzeni miejskiej* – dr Anna Grochowska
- Wycieczka po Wrocławiu *Ukryty krajobraz turystyczny* – dr Damian Werczyński
- Wycieczka w Masyw Ślęży – Koło Naukowe Studentów Geografii im. J. Czyżewskiego.

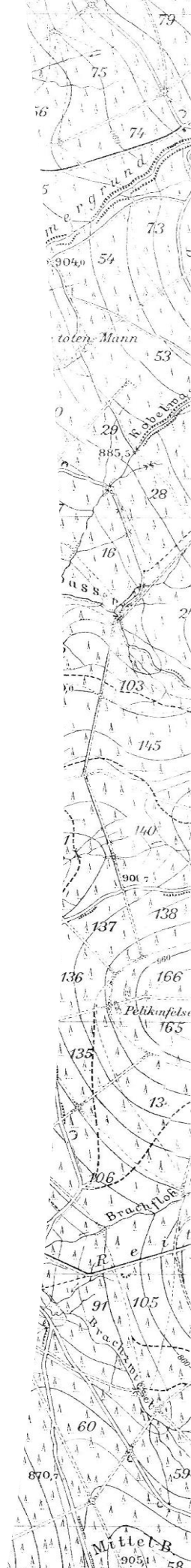

Pracownia Dydaktyki Geografii

W październiku 2024 roku **mgr Marta Helt** brała udział w przygotowaniu stanowiska Komisji Edukacji Geograficznej wobec pomysłu Ministerstwa Edukacji Geograficznej dotyczącego likwidacji przedmiotów geografia, biologia, fizyka, chemia w szkołach podstawowych i zastąpieniu ich przyrodą.

Marta Helt uczestniczyła w spotkaniu w dniu 21.10.2024 roku dotyczącym prac nad stworzeniem kalendarza Wydarzeń WNZIKS i ustaleniu wydarzeń priorytetowych.

Jednak należy wspomnieć jeszcze o trzeciej edycji warsztatów dla nauczycieli geografii. Znaczenie lekcji terenowych w edukacji geograficznej organizowanych przez Pracownię Dydaktyki Geografii IGRR oraz Wrocławski Oddział PTG, które odbyły się w dniach 19-21 września 2024 roku. Zaproszenie organizatorów (**mgr Marty Helt**, **dr. Janusza Łacha**, **dr. K. Parzócha**) przyjął także długoletni pracownik IGRR dr Stanisław Morawski, który wychował i wychowuje wciąż wiele pokoleń nauczycieli. Tym razem 32 uczestników z Wrocławia i okolic poszerzały swoje wiadomości na temat Pasa Po-brzeży Południowobaltyckich podczas wizyty na wyspach Wolin, Uznam i Karsibór. Organizatorzy skupili się na krajobrazach nadmorskich-zatokowych z unikatowym archipelagiem wysp, krajobrazach płaskiego i stromego wybrzeża, omówili genezę ich i współczesne procesy je modelujące. Uczestnicy podnosili także swoje kompetencje kluczowe, wymieniali myśli i doświadczenia w wyko-rzystaniu lekcji terenowych w edukacji geograficznej. To kolejna edycja, która spotkała się z dużą aprobatą i potwierdza potrzebę organizowania takiej formy wymiany doświadczeń, dlatego już przystępujemy do prac nad kolejną edycją warsztatów we wrześniu 2025 roku. Po warsztatach jedna z uczestniczek wysłała maila z podziękowaniami:

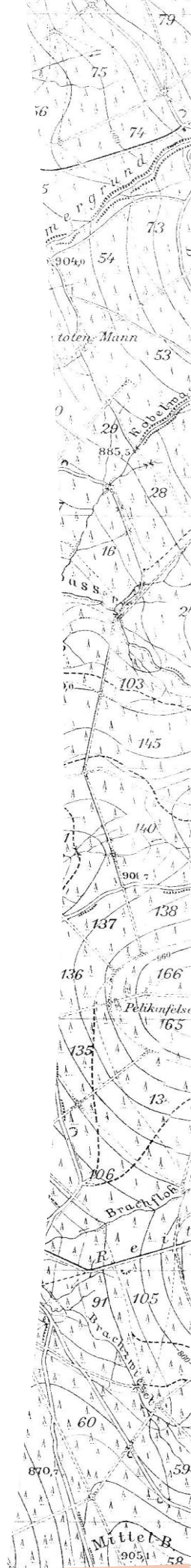

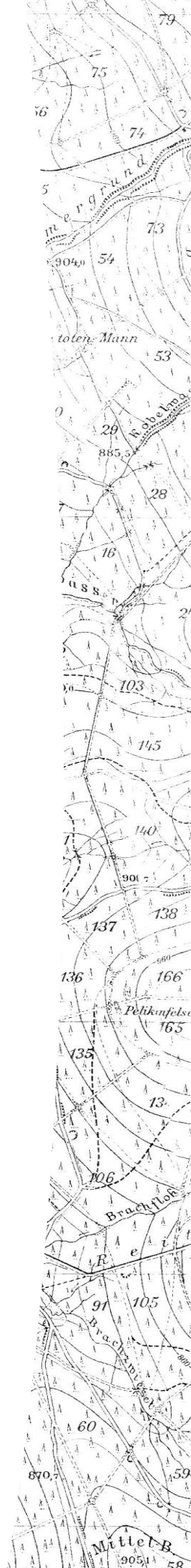
Witam,

Bardzo dziękuję Marto (mam nadzieję, że weekend jeszcze trwa i mogę się zwracać po imieniu...) za zgodę na mój udział w warsztatach- dla mnie to było coś jak jajko z niespodzianką dla trzylatka- bardzo dużo dobrej energii, powtórka informacji ze szkoły średniej i zachwyt nad tym, że taką samą nazwę mogą mieć zupełnie różne rzeczy z różnych dziedzin, choć źródłostów w obu wypadkach z łaciny. .. Ale quidquid discis, tibi discis.. jak mówi łacińska paremia. Podziwiałam Twój wielki hart ducha i anielską cierpliwość , bo pogodzić tyle temperamentów ludzkich na małej przestrzeni i w ograniczonym czasie to prawie niemożliwe, a Tobie się udało...Pozostaję w nadziei, że zgodzisz się na mój udział w następnym wydarzeniu... Jak byłaby taka potrzeba, mogę poprowadzić rozgrzewkę przed wyjściem w góry, albo masaż dla najbardziej potrzebujących po spacerze/ wędrówce... 😊

Pozdrawiam serdecznie, Małgorzata Kuczyńska

Jako współorganizatorka warsztatów informuję, że nie było potrzeby wysyłania podania o zgodę na udział w warsztatach a czasami największym wyzwaniem w pracy z dorosłymi ludźmi jest opanowanie opcji mięsożerca, veganin czy weganka i czy mleko do kawy jest z laktozą czy bez ☺ Jednak sprawdzamy się jako zespół w pracy pod presją i reagujemy na bieżąco, dlatego uczestnicy warsztatów już pytają o kolejne edycje. W ramach projektu FERS planowane są następujące szkolenia dla nauczycieli Edukacja w zakresie zmian klimatycznych oraz Organizacja lekcji terenowych i edukacji regionalnej w edukacji geograficznej.

Mgr Marta Helt ukończyła X edycję szkolenia Akredytowanego Praktyka Tutoringu organizowanego przez Collegium Wratislaviense. Największym osiągnięciem **mgr Marty Helt** było otrzymanie 14.10.2024 roku tytułu Honorowego Profesora Oświaty w Warszawie z rąk Ministra Barbary Nowackiej. Jest to wyróżnienie dla nauczycieli, którzy mają ponaddwudziestoletni staż pracy, w tym

od 10 lat są nauczycielami dyplomowanymi i posiadają znaczący dorobek zawodowy. W latach ubiegłych Marta Helt została odznaczona przez Komitet Główny Olimpiady Geograficznej za swoje osiągnięcia nagrodą Prof. Dylkowej, która jest przyznawana nauczycielom, którzy wychowali największą liczbę finalistów i laureatów Olimpiady Geograficznej w roku 2021. Otrzymała także Złotą Odznakę PTE za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej z uczniami w dziedzinie ekonomii w 2023 roku oraz w 2023 Medal Olimpiady Geograficznej za osiągnięcia w pracy z uczniami.

Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział Wrocławski

W dniach 19–21 września 2024 roku odbyła się trzecia edycja warsztatów dla nauczycieli geografii „Znaczenie lekcji terenowych w edukacji geograficznej” organizowana przez Pracownię Dydaktyki Geografii IGRR oraz Wrocławski Oddział PTG. Zaproszenie organizatorów przyjęł także długoletni pracownik IGRR dr Stanisław Morawski, który wychował i wychowuje wciąż wiele pokoleń nauczycieli. Tym razem 32 uczestników z Wrocławia i okolic poszerzało swoje wiadomości na temat Pasa Północnego podczas wizyty na wyspach Wolin, Uznam i Karsibór. Organizatorzy skupili się na krajobrazach nadmorskich, zatokowych z unikatowym archipelagiem wysp, krajobrazach płaskiego i stromego wybrzeża, omówili genezę ich i współczesne procesy je modelujące. Uczestnicy podnosili także swoje kompetencje kluczowe, wymieniali myśli i doświadczenia w wykorzystaniu lekcji terenowych w edukacji geograficznej. To kolejna edycja, która spotkała się z dużą aprobatą i potwierdza potrzebę organizowania takiej formy wymiany doświadczeń, dlatego już przystępujemy do prac nad kolejną edycją warsztatów we wrześniu 2025 roku. Wszystkim uczestnikom dziękujemy za aktywny udział! Organizatorzy: **mgr Marta Helt, dr Janusz Łach oraz dr Krzysztof Parzóch.**

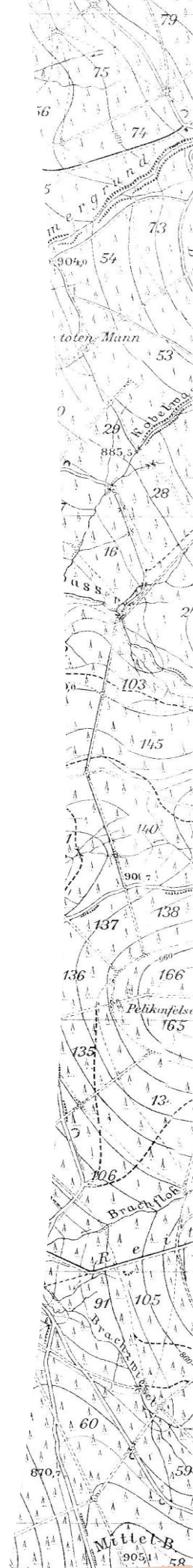
Pracownia Dydaktyki Geografii
Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego
Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz
Wrocławski Oddział
Polskiego Towarzystwa Geograficznego

zapraszają na warsztaty
pt.

**ZNACZENIE LEKCJI
TERENOWYCH W EDUKACJI
GEOGRAFICZNEJ**

Edycja III

Uznam – Wolin – Karsibór
19-21.09.2024

W dniu 18 października 2024 r. odbyła się prelekcja Mateusza Andrulewicza pt. „Wrocław – Dakar rowerem. 7000 km w cztery miesiące pasjonującej przygody”. Prelekcja młodego podróżnika pochodzącego z Wrocławia, lecz mieszkającego obecnie w Gdańsku, zgromadziła 58 słuchaczy w sali 336 im. W. Pola w Gmachu Głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Pan Mateusz na początku przedstawił nam motywacje swojej podróży, a następnie piękno samotnej wędrowki rowerowej poprzez Europę zachodnią i Afrykę północno-zachodnią. Podczas 4 miesięcy podróży nie obeszło się bez niebezpiecznych zdarzeń i problemów technicznych czy komunikacyjnych, lecz najważniejszym mottem można powiedzieć było stwierdzenie *...spełnij swoje marzenia i stawiaj sobie poprzeczkę wysoko...*

Opracowanie:
Marek Kasprzak
marek.kasprzak@uwr.edu.pl
Wrocław, 18 listopada 2024 r.

Materiały dotyczące spraw Instytutu i spraw poszczególnych Zakładów prosimy nadsyłać do końca każdego miesiąca na adres e-mail M. Kasprzaka.

Fotografia na pierwszej stronie: Jesień w Rudawach Janowickich (fot. M. Kasprzak, październik 2024).